

Kristo da Gen Pasili Jon do Pañalon Aŋ Imgut

But piso gen

On papia Jon da mandagit. Uŋun Jon dагin Gen Bin Tagisi gat ae 1 Jon, 2 Jon, ae 3 Jon kisi mandagit.

On papia uŋun amin da Yesu yolyol amin madepsi paŋupbal awit bisapmon Jon da mandagit. Yo yokwisi aŋ yomgwit, nido Yesu yolyol amin uŋun Yesu Kristo do Amin Taginin yaŋsi nandaŋ gadaj imgwit. On papia da Yesu yolyol amin dakon nandaŋ gadatni paŋteban aŋakwan jigi madep uŋun da dima pabiŋ yopjak yaŋ do yosok.

On papia da yo don noman tokdaŋ uŋun do tilak gen morapmi yosok. Yesu yolyol amin uŋun bisapmon egipgwit uŋun da tilak gen nandaŋ pisawit, mani nandaŋ gadatni mini amin dima nandawit. Tilak gen uŋun dakon mibili uŋun yaŋ: Yesu Kristo uŋun Amin Tagi, ae uŋun da kisiron da Piŋkop da uwalni kisi morap pabiŋ yopdisak, aŋek Sunduk yo kisi abiŋ yipdisak. Aŋek Yesu pini aŋ mudosak bisapmon Piŋkop da miŋat aminyo tebaisi agek nandaŋ gadatni dima yipmaŋ dekgwit amin do tomni yomdisak. Aŋakwan Piŋkop gat egek ae saŋbejek jigi dima pakdaŋ, nido Piŋkop da yo morap aeni paŋkaluk aŋ mudokdisak.

Yesu Kristo da paŋmuwukbi 7 kabı do gen yipgut

(Kilapmi 1–3)

1 ^aGen on pasili tawit, baŋ Yesu Kristo da pañalon agit. Yesu da oman monjini yolisak do Piŋkop da imgut. Yo uŋun tepmisi altokdaŋ. Yesu da aŋelonai yabekban abiŋ pi monjini nak Jonon gen on nayigit. Nak da pi monjini diwari yolikeŋ yaŋon da nayigit. ² Yo morap noligit uŋun bamisi pindakgim. Piŋkop dakon gen ae Yesu Kristo dakon gen uŋun bamisi.

³ ^bPiŋkop yo morap noman toni do yağıt uŋun dakon bisap kwaŋ tosok, do amin kinda da on kombi gen paŋmuwukbi do manjiŋ yomjak kaŋ,

^a 1.1 PA 22.6 ^b 1.3 PA 22.7,10

ujun kisik kisik tagi asak. Ae gen on mandabi ujun nandajek guramitni amin, ujunto kisi kisik kisik ani.

Jon da pañmuwukbi 7 kabī do gen mandagit

⁴^cNak Jon da pañmuwukbi 7 kabī Esia Provinskon ekwaŋ ji do gen on mandisat. Piňkop abisok egisak, ae kalipsigwan egipgut, ae don egipdisak ujun da nandaj yawok damajakwan butji yawori tosak. Ae wup 7 kabī Piňkop dakon kila amin madep yityit tamo da ijamon ekwaŋ ujunto kisi da nandaj yawok damajakwan butji yawori tosak. ⁵^dYesu Kristo, Piňkop dakon gen bamisi yaŋ teñteñjok amin, ujun kimoron da mibiltaj pidagit. Ae ujun kila amin madep morap miktimon ekwaŋ ujun dakon Amin Tagini. Ujun kisi da but yawot nandaj damajakwan butji yawori tosak.

Yesu da nin but dasi galak taŋ nimisak, ae iyī dakon yawi da yokwinin wiririk mudagit. ⁶^eYaŋ arjek nin ujun gat amin kila anej do manjiŋ nippgut, ae iyī dakon Piňkop ae Datni ujun dakon oman anej do mukwa sogok amini egipneŋ do manjiŋ nippgut. Bisap mudok mudogi miñi Yesu Kristo dakon tilimni ae tapmīm madepni taŋ imdisak. Ujun asi.

⁷^fKoni. Ujun gikwem gat kisi apdisak. Abijakwan amin morap kisi da dabil da kokdaŋ. Amin morap Yesu sugawit ujun kisi da kokdaŋ. Añakwa amin morap miktimon ekwaŋ kisi da ujun do nandajek kunam bupmīyo madepsi akdaŋ. Asi, yo morap ujun altaŋ mudokdaŋ. Ujun asi.

⁸^gAmin Tagi Piňkop Tapmīm Ami, abisok egisak, ae kalipsigwan egipgut, ae don apdisak, ujun da yaŋ yosok, “Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat.”

Jon da Kristo kagīt

⁹Nak Jon, ji dakon notji. Nin Yesu dakon amin kabī, ae Piňkop da Amin Kila Asak ujun da kagagwan kalonj ekwamaŋ, do but yaworon da jigi ae tepmiyo kalonj pamaŋ. Paŋek kisin da dima alek taŋek tebai akgamaŋ. Nak Piňkop dakon gen yaŋ teñteñjajek, “Nak Yesu nandaj gadaj imisat” yaŋ yagim, do arjek nak abidan tap binap miktim tim Patmos ujudon nepgwit da egisat. ¹⁰Amin Tagi dakon gıldatni Sondakon, Telagi Wup da butnokon piŋi madepsi tugagit. Añakwan manjinokon nandajapbo amin kinda gen madepsi yaŋ tidaŋek kweŋ da yaŋ yagit. ¹¹Ujun amin da yaŋ yagit, “Yo morap pindakdal ujun papiakon mandaŋ yopbi pañmuwukbi 7 kabī do kini. Mandaŋ yopbi pañmuwukbi Epesas kokup papmon ekwaŋ, ae Smena, ae Pegamum, ae Taitaira, ae Sadis, ae Piladelpia ae Laodisia do kini.”

¹²Yaŋban nak gen nayigit amin ujun kok do tobilgim. Tobilek teñteñj tamo gol baŋ wasaŋbi 7 kabī pindakgim.

^c 1.4 TP 3.14-15; PA 3.1; 4.5 ^d 1.5 Kap 89.27; Kol 1.18 ^e 1.6 1P 2.9; PA 5.10; 20.6

^f 1.7 Dan 7.13; Sek 12.10; Mt 24.30; Jn 19.34-37; 1Tes 4.17 ^g 1.8 PA 21.6; 22.13

¹³^hUjūn da binapmon

“amin dakon monji yombem kinda”

akban kagim. Ujūn imal dubakni paban pigi kandapni kisi witjigit.

Ajek nap kinda gol bañ wasaŋbi naŋ pibirikon aŋgwasiŋek wamgut.

¹⁴ⁱBusuŋi ae busuŋ daŋgwani ujūn kwakwagisi, sipsip dakon daŋgwan ae gik sitnaŋ yombem. Ae dabilni kindap tebaisi sosoŋ ujūn yombem.

¹⁵Kandapni ujūn teŋteŋisi ain kinda mani bras kindapmon sosoŋ ujūn yombem. Ae tekni nandagim ujūn pakbi madepsi pokgoŋ ujūn dakon wiwik yombem. ¹⁶^jKisiri amin tet da gik 7 kabi timikgit. Ae emat agak siba geni teri teri ae geni temisi ujūn gen kaganigwan da pawiŋ tagit.

Gıldat da tebaisi wiſiſak ujudeŋ tomno dabilni madepsi teŋteŋagit.

¹⁷^kNak ujūn kaŋek kandapnikon maŋ pagek amin kimakbi da yaŋ pakgim. Pagapbo kisitni amin tet da kwenokon witjiniek yaŋ yagit, “Dima pasolgi. Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat. ¹⁸Nak Egip Egip Egisat Amin. Nak kimakgim, mani koki, nak egip egip dagok dagogi mini egi aŋaŋ kisat. Kimot dakon yoma witdal, ae amin kili kimakgwit ujūn dakon kokup dakon yoma witdal kisitnokon toŋ. ¹⁹Do gak yo pindakdal ujūn dakon geni mandaki. Yo abisok toŋ, ae yo don noman tokdaŋ, ujūn do mandaki. ²⁰Gik 7 kabi kisitno amin tet do taŋba pindal, ae teŋteŋi tamo gol bañ wasaŋbi 7 kabi yaŋ pindal, ujūn dakon mibili pasili tosok. Mibili ujūn yaŋ: gik 7 kabi ujūn paŋmuwukbi 7 kabi dakon aŋeloni. Aŋakwa teŋteŋi tamo 7 kabi ujūn paŋmuwukbi 7 kabi.”

Epesas paŋmuwukbi do gen yipgut

2 ¹Ujūn da saŋbenek yaŋ yagit, “Gak paŋmuwukbi Epesas kokup papmon ekwaŋ ujūn dakon aŋeloni do gen yaŋ mandaki:

Nak gik 7 kabi kisitno amin tet da timigek teŋteŋi tamo gol bañ wasaŋbi 7 kabi da binapmon agisat. Agek gen on yipbo gagon obisak. ²^mAŋpak asal ae pi teban asal ujūn kili nandaŋ mudagim.

Gak tebaisi agek amin aŋpakni yokwi do dima galak taŋ yomisal. Diwari da yaŋ gayiwit, ‘Ninyo kisi yabekbi’, mani ujūn yabekbi dima yaŋ ujūn gaga kili geni kokwinigek top amin yaŋ pindakgil.

³Amin da gandaba mano abidosol do yo yokwisi aŋgamaŋ. Mani tebaisi agek jiŋi ujūn imegek kuraktok dima asal.

⁴Mani nak gak gat gen toŋ. Nandaŋ gadat kaluk agil bisapmon nak do but dasi galak taŋ namgul, mani abisok yaŋ dima asal. ⁵ⁿKalip tagisi egiŋgul do nandaki. Gak kili mal. Do aŋpak kalip agil ujūn do aego nandaŋek but tobil aŋek aŋpak kalip agil ujudeŋ abi. Yaŋ dima

^h 1.13 Dan 7.13; 10.5 ⁱ 1.14 Esi 43.2; Dan 7.9; 10.6; PA 2.18; 19.12 ^j 1.16 Ibr 4.12;

PA 2.12; 19.15 ^k 1.17-18 Ais 44.6; 48.12; PA 2.8; 22.13 ^l 2.1 PA 1.16 ^m 2.2 1Jn 4.1

ⁿ 2.5 PA 3.3

abi kañ, abiñ lamgo uñun si gwayekeñ. ⁶Mani aŋpakgo tagisi kinda uñun yañ: Nikolas dakon amin kabi dakon aŋpak do nandaba yokwi tok asal. Nagayo kisi uñun amin dakon aŋpak do nandako yokwi tosok.

⁷“Amin mirakni toj da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok uñun pakyansi nandani. Amin kinda emaron teban tosak kañ, nak da yañ dagañ imiñapbo egip egip kindap walon jap pañ nosak. Kindap uñun Paradais kon Piñkop da pigaga tosok.”

Smena pañmuwukbi do gen yipgut

⁸Uñun da sañbeñek yañ yagit, “Gak pañmuwukbi Smena ekwañ uñun dakon aŋeloni do gen yañ mandaki:

Nak wasok wasoksi ae mibisi egisat. Nak kimakgim da aeno kalugi egisat. Gen on yipbo gagon obisak. ⁹“Gagon jiñi ae tepmiyo morapmi noman tañ gamañ, ae yogo minisi da egisal, uñun nandañ gamisat. Mani yogo morapmisi. Amin diwari da gen yokwi yañ gamañ uñun nandisat. Uñun amin da iyi do nin Juda amin yañ yoñ, mani uñun Juda amin dima, uñun Sunduk dakon amin kabi. ¹⁰“Donjok tepmi pakdisal. Mani uñun do pasol pasol dima abi. Ji pañkewal do Sunduk da ji da binapmon amin diwari baj dam tebanon yopdisak. Yañ aban jiñi ae tepmiyo gildat 10 da aripmón pakdaj. Dikba kímotni do yoni kañ, tebaisi agek nandañ gadatji dima witdal kísak. Añakwa egip egip dakon pelit tilimi toj dabeñ.

¹¹“Amin mirakni toj da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok uñun pakyansi nandani. Amin kinda emaron teban tosak kañ, uñun amin kímot da ae kinda gat aripmi dima aŋupbal asak.”

Pegamum pañmuwukbi do gen yipgut

¹²Uñun da gen sañbeñek yagit, “Gak pañmuwukbi Pegamum kokup papmon ekwañ uñun dakon aŋeloni do gen yañ mandaki:

Nak emat agak siba geni teri teri ae geni tepmisi uñun abidosot. Gen on yipbo gagon obisak. ¹³Kokup egisal uñudon Sunduk dakon kila amin madep yityit tamoni uñudon tosok uñun nandisat. Mani nak dakon man abidañ kimokdol. Antipas, nak dakon gen dakon yañ tenjeñok amin tagisi kinda, uñun Sunduk da egisak kokupmon aŋakba kimakgit. Yañ aŋakwa gak uñun bisapmon nak do wasip dima yagil.

¹⁴“Mani nak gak gat gen toj. Gagon amin di da Balam dakon aŋpak abidañ kimokgon. Balam dakon aŋpak uñun yañ. Kalip Balam

^o 2.7 WW 2.9; PA 22.2,19 ^p 2.9 2Ko 11.14-15; PA 3.9 ^q 2.10 2Ti 4.8; Jem 1.12

^r 2.11 PA 20.14; 21.8 ^s 2.14 IDT 22.1-25.2; 31.16; 2Pi 2.15

da Balak Israel amin pañkewal dakon mibili iyin dekgit. Iyin dekban Balak da Israel amin pañkewalban yokwi aŋek kokup kidat do bit kilapyo mukwa sowit ujuŋ nawit. Ae yumabi kisi awit.

¹⁵ Uŋudeŋ gin amin di gagon ekwaŋ ujuŋ Nikolas dakon amin kabi dakon geni guramikgaŋ. ¹⁶ Gak but tobil abi. Yaŋ dima abi kaŋ, nak kili ujuŋjok gagon obiŋek gen kaganokon emat agak siba tosok ujuŋ naŋ ujuŋ aminon emat akdisat.

¹⁷^tAmin mırakni toŋ da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok ujuŋ pakyansi nandani. Amin kinda emaron teban tosak kaŋ, nak da mana di abisok pasili toŋ ujuŋ ibeŋ. Ae tip kwakwagi kinda ibeŋ. Ujuŋ tipmon man kalugi kinda mandabi da tosak. Ujuŋ man amin kinda da dima nandisak. Amin tip abidosak ujuŋ amin dagin nandakdisak.”

Taitaira pañmuwukbi do gen yipgut

¹⁸ ^uUjuŋ da gen saŋbeŋek yagıt, “Gak pañmuwukbi Taitaira kokup papmon ekwaŋ ujuŋ dakon aŋelo do gen yaŋ mandaki:

Nak Piŋkop dakon Monji. Dabilno ujuŋ kindap tepmisi sosok ujuŋ yombem, ae kandapno teŋteŋosok ujuŋ ain kinda mani bras sugaŋba kwakwagisi aŋ ujuŋ yombem. Gen on yipbo gagon obisak. ¹⁹ Aŋpak morap asal ujuŋ nandaŋ mudosot. Gak amin do but dasi galak taŋ yomisal, ae nak nandaŋ gadaŋ namisal, ae amin diwari paŋpulugok do pi asal. Nak nandisat, pi mibiltok agil ujuŋ yapmaŋek abisok pi madepsi asal.

²⁰ ^vMani nak gak gat gen toŋ. Gak Jesebel yiŋbi gak gat ekwamal. Miŋat ujuŋ da nak kombi amin kinda yaŋ yosok, mani pi monjino top pañkewalek yumabi aŋpak, ae jaŋ kokup kidat do paret abi ujuŋ noni do yoŋiŋ dekdak. ²¹ But tobil asak do nandaŋek bikbik imisat. Mani but tobil aŋek yumabi aŋpakni yipmaŋ det do dima nandisak. ²² Do ujuŋ miŋat sot kinda ibo tepmi madepsi pakdisak. Ae amin morap ujuŋ miŋat gat yumabi awit but tobil aŋek ujuŋ miŋat dakon aŋpakni dima yipmaŋ mudoni kaŋ, ujuŋyo kisi jigi ae tepmiyo madepsi yomdisat. ²³ ^wAe monji gwayoni kisi dapbo kimotni. Yaŋ aŋapbo pañmuwukbi kisi morap da nak da amin but ae nandak nandakyo pindagek ji kaloj kaloj aŋpak ani da aripmon tomni damdisat yaŋ nandaŋ namdaŋ. ²⁴ Mani pañmuwukbi diwari Taitaira ekwaŋ ji miŋat ujuŋ dakon gen dima yolgaŋ, ae ‘Sunduk dakon geni pasili’ yaŋ yoŋ, ujuŋ dakon mibili nandak do pini dima awit. Yaŋ dayisat, jigi kinda gat dima dabeŋ. ²⁵ ^xMani yo morap timikgaŋ ujuŋ tebaisi timigakwa wigia nak da opbeŋ dakon bisap asak.

^t 2.17 TP 16.4,14-15,33-34; Ais 62.2; Jn 6.48-50 ^u 2.18 PA 1.14-15 ^v 2.20 1KA 16.31; 2KA 9.22 ^w 2.23 Kap 7.9; Jer 17.10; PA 20.12-13 ^x 2.25 PA 3.11

²⁶ ^yEmaron teban tanek geno guramigakwan wigi bisap madep apjak amin ujun yaŋ mudaj ibo miktim morap kila akdisak.

²⁷ 'Kila amin pini tapmimi toŋsi aŋek ain win kiriŋ naŋ uwalni pudaŋ moniŋ moniŋ akdisak, amin da miktim kwoba pudaŋ moniŋ moniŋ aŋ ujun da tilagon akdisak.'

Datno da yaŋ mudaj namgut, ujun da tilak ujun amin do yaŋ mudaj ibeŋ. ²⁸ ^zAe wisawisa do gik wiſak ujun kisi ibeŋ.

²⁹ Amin mīrakni toŋ da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok ujun pakyaŋsi nandani."

Sadis pañmuwukbi do gen yiŋgut

3 ¹ ^aUjun da saŋbeŋek yaŋ yagit, "Gak pañmuwukbi Sadis kokup papmon ekwaŋ ujun dakon aŋeloni do gen yaŋ mandaki:

Nak Piŋkop dakon wup 7 kabı timikdat, ae gik 7 kabı kisi timikdat. Gen on yiŋbo gagon obisak. Aŋpak morap asal ujun kisi nandaŋ mudosot. Amin da gak do yaŋ yoŋ, 'Sadis pañmuwukbi kabı ujun egip egipmi toŋsi.' Mani kili kimakgil.

² Dípmingo yopbi kit! Aŋpakgo diwari dima kimakgwit ujun paŋteban abi. Nido aŋpakgo kinda Piŋkopno da dabilon kilegisi yaŋ kinda dimasi kat. ³ ^bGen bami kalip nandaŋek abidagil, ujun do aego nandabi. Nandaŋek guramigek but tobil abi.

Dípmín dima yiŋbi kisak kaŋ, kabø noknok da tilagon apdisat. Abinapbo gagon opdisat dakon bisap dima nandakdisal.

⁴ ^cMani amin kabisok kinda Sadis ekwaŋ ujun imalni dakon kila aŋek garak dima awit. Ujun amin kabı dakon aŋpakni kilegisi, do imal kwakwagi paba nak gat tagi agipneŋ.

⁵ ^dAmin kinda emaron teban tosak kaŋ, ujun do kisi imal kwakwagi paŋ ibeŋ. Ae egip egip papiakon mani dima wiririkgeŋ. Datno da iŋamon ae aŋeloni da iŋamon mani yaŋ teŋteŋokeŋ. ⁶ Amin mīrakni toŋ da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok ujun pakyaŋsi nandani."

Piladelpia pañmuwukbi do gen yiŋgut

⁷ ^eUjun da saŋbeŋek yaŋ yagit, "Gak pañmuwukbi Piladelpia kokup papmon ekwaŋ dakon aŋeloni do gen yaŋ mandaki:

Nak telagisi, ae aŋpak bamisi dakon ami. Nak da Dewit dakon yoma witdal abidosot. Nak da yoma witdaldat, amin kinda da aripmi dima

^y 2.26 Kap 2.8-9 ^z 2.28 PA 22.16 ^a 3.1 PA 1.4,16 ^b 3.3 Mt 24.43-44; 1Tes 5.2; PA 2.5; 16.15 ^c 3.4 Jut 23 ^d 3.5 TP 32.32-33; Mt 10.32; Lk 12.8 ^e 3.7 Ais 22.22

sop sopmi. Ae nak da yoma sopmañdat, amin kinda da aripmi dima witdalı. Gen on yipbo gagon obisak. ^f8 Añpak morap asal ujун kili nandañ mudagim. Koki! Iñjamgokon yoma kinda witdalbo pisosok. Ae amin kinda da aripmi dima sopjak. Nak nandisat, tapmimgo madep dima, mani nak dakon gen guramigek nak dakon man do wasip dima yagil. ^g9 Sunduk dakon amin kabi ujун da iyı do nin Juda amin yañ yoñ, mani ujун Piñkop dakon amin dima, ujун top amin. Nak da ujун amin yabekgo abiñ gak da kandap mibilon ȝwakben aŋek nak da ji but dasi galak tañ damisat yañsi nandani. ¹⁰h Nak dakon gen guramigek jiñ altañ gamgwit bisapmon butgo yawori tañakwan tebaisi akgil. Yañ agil do jiñ madep miktimi miktimi amin pañkewal do noman tokdisak bisapmon kilago aŋapbo jiñ ujун dima altañ gamjak. ¹¹i Gagon tepmisi apdisat. Yo abidosol ujун tebaisi abidoki. Amin kinda da tomnigo ujун di gwayerban.

¹² i Amin kinda emaron teban tosak kañ, nak da gwak yañ moko aŋek Piñkopno dakon telagi yut aŋteban asak. Aŋek Piñkop dakon yut yipmajek aeni wañga dima pigisak. Ujун aminon Piñkopno dakon man, ae Piñkopno dakon kokup pap dakon man mandaker. Kokup pap ujун Jerusalem kalugi, ujун Kwen Kokup yipmajek Piñkopnokon da pikdisak. Ae naga dakon mano kalugi kisi ujун aminon mandakdisat. ¹³j Amin mîrakni toñ da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok ujун pakyansi nandani.”

Laodisia pañmuwukbi do gen yipgut

¹⁴ Ujун da sañbejek yañ yagit, “Gak pañmuwukbi Laodisia kokup papmon ekwañ ujун dakon aŋeloni do gen yañ mandaki:

Nak Piñkop dakon geni gat ae yañ teban tok geni gat do gen ujун asisi yañ yogok amin. Nak Piñkop dakon gen bamisi yañ tenterjok amin. Bisapmi bisapmi geni bamisi gin yañ tenterjosot. Piñkop da yo morap wasagit dakon mibilisi nak da gen on yipbo gagon obisak. ¹⁵j Añpak morap asal ujун kisi nandañ mudosot. Nak nandisat, gak mirimi dima, ae tedepmi dima. Gak da mirimi bo ae tedepmi egipbi do nandisat. ¹⁶ Mani dima. Gak tedepmi yañgok egisal. Gak tedepmisi dima ae mîrimisi yo dima. Yañ do aŋek gen kaganokon da gak wanditdisat. ¹⁷k Gak ‘Moneñno morapmi ae yo kabino morapmi toñ. Yo kinda do wadak wadak dima asat’ yañ yosol. Mani dima. Amin da bupmisi nandañ gamni da tilagon yokwisi egisal. Gak yogo mînisi da egisal, ae dabilgo mini, ae molaj molaj agisal. Aŋek gaga dima nandabi pisosok. ¹⁸l Yañ do aŋek nawa gen on gamisat. Nak dakon golno kindapmon

^f 3.8 1Ko 16.9 ^g 3.9 Ais 45.14; 49.23; 60.14; PA 2.9 ^h 3.10 Lk 21.19; 2Ti 2.12

ⁱ 3.12 Ais 62.2; 65.15; PA 14.1; 21.2 ^j 3.15 Ro 12.11 ^k 3.17 Lk 12.21; 1Ko 4.8

^l 3.18 Ais 55.1

soñba gwaljigi minisi aŋ uŋun gol baŋ yubi kaŋ, monenjo morapmisi taŋ gamdaŋ. Ae giptimgo wam do ımal kwakwagi baŋ yubi kaŋ, amın da gandaba molaj dıma agipbi, ae mayagigo mini. Ae dabıl marasin di yumaŋek dabilgokon yopbi kaŋ, tagisi sıntokdisal. ¹⁹^mBut dasi galak taŋ yomisat amın uŋun tebai yoyiniek arjpakni paŋkilek ani do jigi yomisat. Do arjpakgo paŋkilek ak do pi tebai arek but tobil abi.

²⁰ⁿNandaki! Nak yomakon agek yoma domon tidaŋek yaŋ yosot: Nak yutnon tagi wikeŋ? Amın kinda tekno nandaŋek yoma witdaljak kaŋ, nak wigiko uŋun gat egek jap nonden.

²¹Amın kinda emaron teban tosak kaŋ, uŋun amın do yaŋ dagaj ibo kila amın madep yityit tamonokon nak gat kisi yitdeŋ. Kalip nak da emaron teban tanek Datno gat kisi kila amın madep yityit tamonikon yikgim uŋudeŋ yitdeŋ. ²²Amın mırakni toŋ da Telagi Wup da paŋmuwukbi do gen yosok uŋun pakyarıŋi nandani.”

Sipsip Moniŋ da Kwen Kokupmon Papia Kında Wiṭdalakwan Miktım Aminon Yo Yokwisi Noman Tokdaŋ

(Kilapmi 4-11)

Kwen Kokupmon Piŋkop gawak imaŋ

4 ¹^oUŋun da kwenon aeno kanapbo Kwen Kokupmon yoma kinda witdal kigit da taŋban kagim. Kanapbo amın uŋun kalip nak do kweŋ da yaŋ tebaisi yaŋ tidaŋek yaŋ namgut uŋun da yaŋ yağıt, “Idon wiŋaki yo morap don altokdaŋ goliko.” ²^pNayinban uŋudon gin Telagi Wup da butnokon pigi madepsi tugagit. Aŋakwan Kwen Kokup kila amın madep yityit tamo kinda taŋban kagim. Uŋun tamokon amın kinda yikban kagim. ³^qUŋun amın tip jaspa ae tip gami konilian da yaŋ teŋteŋagit. Kilap baŋ kinda da kila amın madep yityit tamo uŋun angwasigit. Kilap baŋ kildani uŋun tip kalikaligi emeral yaŋ. ⁴^tKila amın madep yityit tamo 24 kabı da kila amın madep yityit tamo uŋun angwasiniek taŋba pindakgim. Uŋun tamokon kila amın 24 kabı da yikgwit. ^sUŋun kila amın imalni kwakwagi baŋ pawit, ae busuŋikon pelit kildani toŋ gol baŋ wasaŋbi baŋ pawit. ⁵^tKila amın madep yityit tamokon da mal dakon teŋteŋi da yamgwit. Aŋakwa nandaŋapbo wuwik madepsi noman taŋakwa kiririŋ agit. Kila amın madep yityit tamo noman da kaliŋ 7 kabı sowit. Kaliŋ uŋun Piŋkop dakon wupni 7

^m 3.19 1Ko 11.32; Ibr 12.6; PA 2.5 ⁿ 3.20 Jn 14.23 ^o 4.1 PA 1.1,10 ^p 4.2 Ais 6.1

^q 4.3 Esi 1.28 ^r 4.4 PA 3.18 ^s 4.4 Uŋun kila amın uŋun ajelo man madepni toŋ kabı kinda do yosok. ^t 4.5 Esi 1.13; Sek 4.2; PA 1.4; 8.5; 11.19; 16.18

kabi. ⁶ "Kila amin madep yityit tamo noman da yo kinda tagit, ujun tap idap daman glas bañ wasanjbi yombem, ae wagil kwakwagisi.

Yo 4 kabi egip egipmi toj ujun kila amin madep yityit tamo dakon ileñi 4 kabikon akgwit. Yo 4 kabi ujun burikon ae manjikon kisi dabil morapmi da giptimi kisi ilimikgwit. ⁷ Yo egip egipmi toj kinda ujun laion yombem. Ae kinda ujun bulmakau wili yombem. Ae kinda ujun tomno dabilni amin dakon yombem. Ae kinda ujun siñgiñ madep kwen agegisak yombem.

⁸ "Yo 4 kabi egip egipmi toj kaloj kaloj ujun kisi piri 6 kabi tañ yomij yomij awit. Añakwa giptimi kaloj dabil morapmi da ilimikgwit. Ae piri da mibilgwan kisi tawit. Gildari ae kalbi kisi ak nandari mini yañ yon,

"Telagi, telagi, telagi.

Amin Tagi Piñkop Tapmim Ami kalipsi egipgut,
ae abisok egisak,
ae don apdisak,
ujun telagisi" yañ yon.

⁹ Yo egip egipmi toj kabi ujun da Amín ujun kila amin madep yityit tamonikon yïkdak ae egip egip dagok dagogi mini egisak ujun do kisik kisik madepsi aŋek mani awigek ya yañ iyañ. Bisapmi bisapmi yo 4 kabi egip egipmi toj ujun yañ aŋakwa ¹⁰ "kila amin 24 kabi da Amín ujun kila amin madep yityit tamokon yïkdak ujun da buron mañ pokgoñ. Mañ pagek egip egip dagok dagogi mini egisak Amín ujun gawak imañ. Ae pelitni kildani toj gol bañ wasanjbi ujun kila amin madep yityit tamo tosok ujudon noman ilik yopmajek kap yañ yon,

¹¹ "Amin Tagi Piñkopnин,
gak da yo morap galaktokgokon wasagil da abisok toj.
Yañ agil do miyat amin morap kisi da gak do kisik kisik madepsi aŋek mango awigini,
ae tapmimgo madepsi da yorjamgwan piñbi egipni kañ tagisi."

Jon da papia kinda kili sopgwit kagit

5 ¹ "Amin ujun kila amin madep yityit tamokon yïkgit ujun kisitni amin tet do papia gironjikbi kinda tañban kagim. Papia ujun teri teri kildani toj, ae kendol pakbi bañ kosiri 7 kabi aŋteban abi.

² Ae ajelo tapmimi tojsi kinda kañapbo gen papmon da yañ tiðanejk yañ yagit, "Namin amin kilegisi kinda dasi kendol pakbi bañ pañteban abi pakdegek papia tagi witdaljak?" ³ Mani amin Kwen Kokup ekwañ, bo ae miktimon ekwañ, bo ae miktim da mibilgwan ekwañ kinda da papia ujun aripmi dima witdaljak bo ae aripmi dima kosak. ⁴ Nak papia ujun amin kinda da aripmi dimasi witdaljak bo ae kosak yañ kañek

^u 4.6 Esi 1.5-10;22; 10.14 ^v 4.8 Ais 6.2-3; Esi 1.18; 10.12 ^w 4.10 PA 19.4

^x 5.1 Ais 29.11; Esi 2.9-10

kunam madepsi sañbek sañbek morapmi takgim. ⁵^yYaŋ aŋapbo kila amin kabikon da kila amin kinda da yaŋ nayigit, “Gak kunam dima takgi. Koki! On Laion Juda amin kabikon altagit, uŋjun Dewit dakon babinikon gugi uŋjun da don noman taŋ wigit. On Laion emaron teban tagit. Yaŋ agit do uŋjun da papia kendol pakbi baŋ kosiri 7 kabi paŋteban abi uŋjun pakdegek tagi witdaljak.”

Jon da Sipsip Moniŋ kagıt

⁶^zYaŋ nayiŋakwan Sipsip Moniŋ kinda akban kagim. Uŋjun paret ak do si aŋakba kimakgit yombem. Uŋjun kila amin madep yityit tamo da binapmon agakwan yo 4 kabi egip egipmi toŋ gat ae kila amin gat da aŋwasiwit. Sipsip Moniŋ uŋjun jomni 7 kabi, ae dabilni 7 kabi. Dabilni uŋjun Piŋkop dakon wupni 7 kabi. Uŋjun Piŋkop da yabekban miktimi miktimi kiŋ mudawit. ⁷Kili Sipsip Moniŋ da kila amin madep yityit tamokon kiŋ Amin yikgit da kisiri amin tet do papia tagit uŋjun abidagit. ⁸^aPapia uŋjun abidaŋakwan yo 4 kabi egip egipmi toŋ, ae kila amin 24 kabi gat da Sipsip Moniŋ da kapmatjok maŋ pakgwit. Kisisi kaloj kaloj gita moniŋni gat ae gol idapni gat timik timik awit. Gol idapmon yo kibarŋi tagisi tugawit, uŋjun Piŋkop dakon miŋat amin kabiyo dakon bisitni.

⁹^bYaŋ aŋek kap kalugisi kinda yan yawit,

“Gak da papia gironikbi abidaŋek kendol pakbi baŋ paŋteban abi uŋjun aripmi tagi pakdekgi.

Nido gikba kimagek yawigo naŋ miŋat aminyo Piŋkop do im do aŋek yumaŋ nagil.

Asi, amin mibili mibili ekwaŋ,
ae geni mibili mibili,
ae giptimni mibili mibili,
ae miktimi miktimi ekwaŋ kisi yumaŋ nagil.

¹⁰^cYumaŋ naŋek amin kila ani do manjiŋ yopgul,
ae nin dakon Piŋkop dakon oman ani do mukwa sogok amini manjiŋ yopgul.

Uŋjun da kila amin madep egek miktimon amin kilani akdaŋ.”

Sipsip Moniŋ dakon man aŋkisiwit

¹¹^dKili aeno kaŋ egapbo aŋelo morapmisi dakon geni nandagim. Uŋjun aŋelo dakon tilakni milion morapmisi ae tauſen morapmisi da ariŋ. Uŋjun aŋelo kila amin madep yityit tamo ae yo egip egipmi toŋ ae kila amin kabi baŋ paŋwasinjek akgwit. ¹²Yaŋ tiðaŋek kap kinda yaŋ yawit,

^y 5.5 WW 49.9; Ais 11.1,10; PA 22.16 ^z 5.6 Sek 4.10; Jn 1.36; PA 13.8 ^a 5.8 Kap 141.2;

PA 8.3-4 ^b 5.9 Kap 33.3; 40.3; 96.1; 98.1 ^c 5.10 TP 19.6; Ais 61.6; PA 1.6; 20.6

^d 5.11 Dan 7.10; Ibr 12.22

“Sipsip Moniŋ on kalip aŋakba kimakgit.

Uŋun da man madep gat,
ae yo tagisi morap gat,
ae nandak nandak tagisi gat,
ae tapmimi wukwisi uŋun kisi tagi timitjak.

Amin morap kisi da mani ajenagek kisik kisik aŋ imiŋek ya yaŋ
iyini kaŋ uŋun kilegisi.”

¹³ Ae yo morap Piŋkop da wasagit uŋun dakon geni kisi nandagim. Yo
morap Kwen Kokup ekwaŋ, ae miktimon ekwaŋ, ae miktim kagagwan
ekwaŋ, ae tap kaga ekwaŋ kisi dakon geni nandagim. Uŋun da yaŋ yawit,
“Amin uŋun kila amin madep yityit tamonikon yıldak,
ae Sipsip Moniŋ gat kisi,
nin jil dakon tilim gat ae tapmim gat pindagek kisik kisik aŋek
dagok dagogi mini man madep damamaŋ.”

¹⁴ Aŋakwa yo 4 kabı egip egipmi toŋ uŋun da yaŋ yawit, “Uŋun asi.”
Yaŋ yaŋakwa kila amin kabı da maŋ pagek gawak yomgwit.

Sipsip Moniŋ da kendol baŋ papia soŋ aŋteban awit uŋun pakdekgit

6 ¹e Nak kaŋapbo Sipsip Moniŋ da papia gironjikbi abidaŋek kendol
pakbi baŋ kosiri 7 kabı paŋteban abi uŋun mibiltok nani pakdekgit.
Pakdegakwan yo egip egipmi toŋ 4 kabikon da kinda gen yagit. Geni
uŋun kiririŋ da yaŋ yagit, “Gak op.” ²f Aeno kaŋek os kwakwagi kinda
kagim. Uŋun da kwenon amin kinda obipni abidaŋek yikgit. Uŋun amin
do kila amin madep dakon pelit kinda imgwit. Iba emaron teban tagit
da tilagon kigit. Kiŋek emat morapmi sigin aŋek teban tokeŋ yaŋon da
nandaŋek kigit.

³ Sipsip Moniŋ da kendol pakbi baŋ papia aŋteban abi 2 uŋun
pakdekgit. Pakdegakwan yo egip egipmi toŋ 2 uŋun da yagit, “Gak op.”
⁴ Yaŋakwan os gami kinda apban kagim. Uŋun da kwenon amin yikgit
uŋun do tapmim ibi. Uŋun tapmim uŋun on miktimon yawori tosok uŋun
paŋdagosak dakon tapmim. Paŋdagaŋban amin da notni dapmaŋ dapmaŋ
aŋek kimotdan. Uŋun pi asak do emat agak siba madepsi kinda imgwit.

⁵ Kili ae Sipsip Moniŋ da kendol pakbi baŋ papia aŋteban abi 3 uŋun
pakdekgit. Pakdegakwan yo egip egipmi toŋ 3 uŋun da yagit, “Gak op.”
Yaŋakwan os pilisi kinda kagim. Uŋun da kwenon amin kinda yikgit,
uŋun jap kokwin agak yo kinda kisirikon abidagit. ⁶ Aŋakwan amin dakon
tek yombem kinda nandaŋapbo yo egip egipmi toŋ 4 kabikon da yaŋ yagit,
“Amin kinda gildat daman kinda dakon pi asak dakon tomni timitjak uŋun
wit yiŋi moniŋisok kinda gin abidosak, bo bali kwoba kapbi gin timitjak.
Mani gak olip nelak gat ae wain gat dima paŋtasik abi.”

e 6.1 PA 4.6; 5.1 f 6.2-5 Sek 1.8; 6.1-6

⁷Sipsip Moniŋ da kendol pakbi baŋ papia aŋteban abi 4 uŋun pakdekgit. Pakdegakwan nandaŋapbo yo egiŋ egiŋmi toŋ 4 da yaŋ yagit, “Gak op.” ⁸Yaŋakwan os kiloŋkiloŋi kinda kagim. Uŋun da kwenon amin kinda yiŋgit uŋun mani Kimot. Amin Kili Kimakgwit Dakon Kokupni uŋun kapmatjok da yolgit. Amin miktimi miktimi ekwaŋ kokwin 4 kabi aŋek kabi kinda dapbal kimotni do tapmim yobi. Diwari emat agak siba baŋ dapbal kimotni, ae diwari jap do madepsi aŋek kimotni, ae diwari sot yokwisi da timitjak, ae diwari joŋ bit kilapyo da dapmaŋ noni.

⁹Sipsip Moniŋ da kendol pakbi baŋ papia aŋteban abi 5 uŋun pakdekgit. Pakdegakwan amin kimakgwit dakon wupni alta da mibilgwan pindakgim. Kalip uŋun amin da Piŋkop dakon gen tebaisi abidaŋek uŋun dakon yaŋ teŋteŋok aŋakwa uwal da dapba kimakgwit. ¹⁰Amin wup uŋun da tebaisi yaŋ tidaŋek yaŋ yawit, “Amin Tagi Tapmim Ami, gak telagisi egisal, ae aŋpakgo wagil bamisi gin. Nin bisap niaŋdasi gak do jomjom aŋapno miktim amin gen pikon yopmaŋek yawinin dakon kobogi yobi?” ¹¹Yaŋba uŋun amin do paba piŋik dubagi kwakwagisi kaloiŋ kaloiŋ yomiŋek yaŋ yoyiwit, “Ji jomjom piſipmisok ani. Uwal da oman amin pi ısalji gat, ae notji gat dapdaŋ. Ji dikba kimakgwit, yaŋ gin dapba kimotdaŋ. Amiŋ niaŋ da dapdaŋ uŋun Piŋkop da kili manjiŋit. Uwal da uŋun kisisi dapmaŋ mudanakwa don Piŋkop da yawisi dakon kobogi yomdisak.”

¹²ⁱSipsip Moniŋ da kendol pakbi 6 papia aŋteban awit uŋun pakdekgit. Pakdegakwan miktim wudip madepsi agit. Aŋakwan gildat dabil yiŋ garaŋ yombem pilisi agit, ae kanek gimanisi yawi yombem agit. ¹³^jAŋakwan giŋ kundukon toŋ miktimon mawit. Giŋ mawit uŋun pik kindap dakon sopmi dima pek taŋakwa miřim da pisojakwa moŋ uŋun da tilak mawit. ¹⁴^kAŋakwa papia gironiŋ yopmangamaŋ, uŋun da tiłagon kundu si kiŋ pasilgit. Aŋakwan kabap gat ae tap binap miktim tim toŋ uŋun tamoni yopmaŋ degek duwalik kiwit. ¹⁵^lAŋakwa miktim dakon kiла amin madep gat, ae amin man madepni toŋ gat, ae emat amin dakon mibiltok amini gat, ae yoni morapmi amin gat, ae amin tapmimi toŋ gat, ae oman amin, ae amin morap ısal ekwaŋ, uŋun kisisi pasal kiŋ tip gopbatgwan ae kabapgwan tip madep toŋ uŋun da mibiligwan pasil do kiwit. ¹⁶^mAŋek kabap gat ae tip gat do yaŋ tidaŋek yawit, “Ji nin da kwenon maŋ wiṭiŋ niminjakwa pasili egiŋneŋ. Pasili egapno Amin uŋun kiла amin madep yityit tamonikon yikdir uŋun dima nindasak, ae Sipsip Moniŋ butjap damani nandaŋek kobogi yokwi dima nimjak. ¹⁷ⁿAmin do

^g 6.8 Jer 15.1-3; Esi 5.12,17; 14.21 ^h 6.11 PA 7.9,13; 19.14 ⁱ 6.12 Mt 24.29; Ya 2.20;

PA 8.12; 11.13; 16.18 ^j 6.13 Ais 34.4 ^k 6.14 PA 16.20 ^l 6.15 Ais 2.10,19,21

^m 6.16 Lk 23.30 ⁿ 6.17 Jol 2.11; Mal 3.2

butjap madepsi nandajek kobogi yokwisi yomdamal dakon gildat madep kili ujun abik. Namin amin dasi tapmimni ujun abiñ yipmanek tagi egipjak?"

Israel amin 144 tausen da Piñkop dakon tilak abidawit

7 ¹Ujun da kwenon ajelo 4 kabî miktîm dakon kodigi 4 kabikon akba pindakgim. Mirim da miktîm gat ae tap gat ae kindap gat dima pisoni yañ do mirim 4 kabî ujun tebaisi timikgwit. ²Yañ ajanakwa ajelo kinda gildat wisak tetgin da apban kagim. Ujun da Piñkop egip egipmi toj dakon tilak aminon yop do yo kinda abidajek apgut. Abijek ajelo 4 kabî Piñkop da miktîm gat tap gat pantaśik ani do tapmim yomgut ujun do madepsi yañ tidaqit. ³Yañ tidaqek yañ yagit, "Ji miktîm ae tap ae kindap temisi pantaśik ak do dima nandani. Mibiltok Piñkopnin dakon tilak pi monjini da iñamon yopdaman. Yañ ajanapno don yo morap tagi pantaśik ani." ⁴Ae nandajapbo amin tilak timikgwit dakon tilak yanba nandagim. Israel amin kabi morap da binapmon amin 144 tausen da tilak ujun timikgwit.

⁵ Juda amin kabikon amin 12 tausen da timikgwit.

Ae Ruben da kabikon 12 tausen

ae Gat da kabikon 12 tausen

⁶ ae Ase da kabikon 12 tausen

ae Naptali da kabikon 12 tausen

ae Manase da kabikon 12 tausen

⁷ ae Simeon da kabikon 12 tausen

ae Liwai da kabikon 12 tausen

ae Isaka da kabikon 12 tausen

⁸ ae Sebulan da kabikon 12 tausen

ae Josep da kabikon 12 tausen

ae Benjamin da kabikon 12 tausen.

Ujun amin da Piñkop dakon tilak timikgwit.

Miñat amin morapmi da Piñkop gawak imgwit

⁹ Ae ujun da kwenon amin morapmisi pindakgim, ujun manjiri mini. Amin ujun amin kabi kabi egi egi aji ujun morap kisi dakon. Ae miktîm morap kisi, ae giptim mibili mibili, ae gen mibili mibili ujun kisi kila amin madep yityit tamo, ae Sipsip Monji da iñamon akgwit. Ujun ilikba pigik kwakwagisi ae dubagi bañ pawit. Ae kisirikon jopbañ tam bañ timikgwit. ¹⁰Ujun amin kabi madep tebaisi yañ tidaqek yañ yawit,

"Piñkopnin kila amin madep yityit tamonikon yïkdak, ae Sipsip

Moniñ kisi ujun dagin nin yokwikon bañ timikbal tagisi ekwamanj."

◦ 7.1 Jer 49.36; Dan 7.2 P 7.3 Esi 9.4,6; PA 9.4 q 7.4 PA 14.1,3 r 7.10 PA 5.6-7

¹¹ Ajakwa aŋelo morap kila amin madep yityit tamo, ae kila amin, ae yo 4 kabī egip egipmi toŋ uŋun paŋgwasiŋek akgwit. Agek kila amin madep yityit tamo kaŋek maŋ pagek tomno dabiliň miktimgwan yopmaŋek Piŋkop gawak imgwit. ¹² *Aŋek yaŋ yawit,

“Uŋun asi! Nin dagok dagogi mini Piŋkornin do ya yaŋ iyinék kisik kisik madepsi aŋek man madepni do yaŋ teŋtejoneŋ. Dagok dagogi mini nandaŋ kokwini tagisi, ae tapmim madepni taŋ imdisak. Uŋun asi!”

Uŋun amin kabī dakon tepmi kili uŋun mudosok

¹³ Kila amin kabikon da kinda da yaŋ nayigit, “On amin ilikba piŋik dubak kwakwagi payiŋ uŋun namin? Ae dukwan da aben?”

¹⁴ *Yaŋban iyigim, “Amin tagi, gaga nandisal.”

Yanapbo yaŋ nayigit, “On amin uwal da kisiron jigi tepmiyo madepsi pawit da abisok tagi ekwaŋ. Imałni Sipsip Moniŋ dakon yawi baŋ sugarŋba kwakwagisi awit. ¹⁵ Yaŋ awit do aŋek Piŋkop dakon kila amin madep yityit tamokon noman akgaj. Gildari ae kalbiyo Telagi Yut Madepnikon egek omani aŋ imaj. Piŋkop kila amin madep yityit tamokon yikdak, iyi uŋun gat egek paŋkutnosak. ¹⁶ *Jap do ae dima akdaŋ, ae pakbi do dima akdaŋ. Gildat da giptimni tebai dima pindatjak, ae yo kinda da giptimikon pindakban tedepmi dima nandakdaŋ. ¹⁷ *Nido, Sipsip Moniŋ kila amin madep yityit tamo da binap yikdak, uŋun da kila amini egipdisak. Aŋek pakbi egip egipmi toŋ da dabilikon uŋudon paŋkikidisak. Ajakwan Piŋkop da dabili pakbini kisisi wiririkban kunam saŋbeŋek dima tatdaŋ.”

Sipsip Moniŋ da kendol pakbi baŋ paŋteban abi 7 uŋun pakdekgit

8 ¹ Sipsip Moniŋ da kendol pakbi 7 papia aŋteban awit uŋun pakdekgit. Pakdegakwan Kwen Kokupmon wayiŋi minisi tagit. Yaŋ taŋakwan wigi 30 minit da tilak agit. ² Ae koko aŋelo 7 kabī Piŋkop da iŋamon akgaj uŋun do kwej 7 yaŋ yoba timikgwit.

³ *Ajakwa ae aŋelo kinda alta da kapmatjok paŋki akgit. Uŋun aŋelo gol idap kinda yo kibaŋi tagisi uŋudon idawik mukwa kibaŋi tagisi sok do abidagit. Ajakwan yo kibaŋi tagisi morapmisi imgwit. Iba Piŋkop dakon amin dakon bosit gat timik kakwaŋek alta gol baŋ wasaŋbi Piŋkop dakon kila amin madep yityit tamokon noman tosok, uŋudon mukwa soŋ imgut. ⁴ Yaŋ ajakwan mukwa kibaŋi tagisi gat, ae Piŋkop dakon amin dakon bositni gat, aŋelo da kisiron da Piŋkop da iŋamon wigiwit.

^s 7.12 PA 5.12 ^t 7.14 Dan 12.1; Mt 24.21 ^u 7.16 Ais 49.10 ^v 7.17 Kap 23.2; Ais 25.8; PA 21.4 ^w 8.3 TP 30.1-3; PA 5.8

⁵^xAŋakwa ajelo da kindap altakon tagit ujun abidaŋ mukwa soksok idapgwan yopban tugaŋba kindap maban miktimon mawit. Miktimon maŋakwa mal dakon teŋteŋi da yamgwit. Aŋakwa nandaŋapbo wuwik madepsi noman tarŋakwa kiririŋ agit, ae miktim wudip agit.

Ajelo 4 kabi da kweŋni pisowit

⁶Aŋakwan ajelo 7 kabi ujun kweŋni 7 kabi timikgwit ujun pisok do tagap tawit.

⁷^yAjelo mibiltok akgit ujun da kweŋni pisonjakwan ais ae kindap ae yawi gat paŋkolop abi gat kisi miktimon mawit. On miktim daman ae kindapyo kokwin aba kabi kapbi aŋakwa miktim kabi kinda sogit, ae kindap dakon kabi kinda sogit. Ae joŋ kaluk kalugi kisisi soŋ mudawit.

⁸Ae ajelo ujun da buŋon nani kweŋni pisogit. Aŋakwan yo kinda kabap madepsi yombem si soŋakwan, maba tap kaga pigi magit. Ujun tap kokwin aba kabi kapbi aŋakwa kabi kinda yawi dagagit. ⁹Ae yo egip egipmi toŋ tap kagagwan ekwaŋ ujun kokwin aba kabi kapbi aŋakwa kabi kinda si kimakgwit. Ae tap wakga yo kisi kabi kapbi kokwin aŋakwa tap wakga kabi kinda wagilsi tuwil ki tasik tawit.

¹⁰Ae ajelo 3 kweŋni pisogit. Aŋakwan gik madepsi kinda kaliŋ da yaŋ soŋek kundu yipmaŋ abiŋ magit. Ujun pakbi madep madep pokgoŋ ujun kabi kapbi yaŋ kokwin awiron kabi kindakon magit. Ae pakbi dabilon magit. ¹¹^zGik ujun dakon mani ujun Yo Isipmi ae Emari Toŋ. Ujun abiŋ pakbi kabi kindakon maŋakwan pakbi ujun isipmisi agit, do amin morapmisi pakbi ujun naŋek kimakgwit.

¹²^aAe ajelo 4 kweŋni pisogit. Aŋakwan gildat ae kanek ae gikyo ujun kokwin aba kabi kapbi aŋakwa gildat kabi kinda ae kanek kabi kinda ae gik morap dakon kabi kinda paŋupbal aŋakwan pilin tuk awit. Yaŋ awit do gildari dakon ae kalbi dakon teŋteŋi tagi dima teŋteŋawit.

¹³^bUjun da kwenon siŋgiŋ madepsi kinda kwen binap akwan kagim. Siŋgiŋ ujun madepsi yaŋ tidajek yaŋ yagit, “Bupmisi, bupmisi, bupmisi madepsi miktimon ekwaŋ amin. Ajelo kapbi kweŋni pisokdaŋ, aŋakwa miktimon amin jiŋi madepsi pakdaŋ.”

Ajelo 5 kweŋni pisogit

9 ¹^cAjelo 5 ujun kweŋni pisonjakwan gik kinda kundukon da abiŋ miktimon kili magit kagim. Gapma dubagisi ae kidagi mini ujun dakon yoma widal ujun gik do imgwit. ²^dAŋakwa gik da gapma ujun widalakwan ujun gapmagwan da kindap madepsi sosok dakon mukwa

^x 8.5 TP 19.16-19; MS 16.12; PA 11.19; 16.18 ^y 8.7 TP 9.23-26; Esi 38.22; Jol 2.30

^z 8.11 Jer 9.15 ^a 8.12 Esi 32.7; PA 6.12-13 ^b 8.13 PA 9.12; 11.14 ^c 9.1 PA 20.11

^d 9.2-3 WW 19.28; TP 10.12-15; Jol 2.2,10

da wigit. Mukwa gapmagwan da wigit ujун da gildat dabil gat ae kundu gat dakon kosit sopmañakwan pilin tuk agit.³ Ajakwan pilak pilak da mukwa kagagwan da miktimon mawit. Ujун pilak pilak do skopion dakon tapmim yomgwit.⁴ Pilar pilak ujун yaŋ yoyiwit, “Ji joŋ gat, ae yo mibili mibili miktimon kwoŋ gat, ae kindap gat ujун dima pañupbal ani. Ji amin Piŋkop dakon tilakni iŋamikon mini ujун baj gin pañupbal ani.⁵ Ji ujун amin tepmi pi madepsi kanek 5 da butgwan tagi yomni, mani dima dapba kimotni.” Tepmi pi yomni ujун skopion da amin iŋin yoba tepmi madepsi paŋ ujун da tilagon yomdaŋ.⁶ Ujун bisapmon amin kimot do kosit wiſik akdaŋ, mani kimot dima kokdaŋ. Kimot do tagisi nandakdaŋ, mani signin egipdaŋ.

⁷ Pilak pilak ujун os amin da emat do pañtagap aŋ yombem pindakgim. Busunjikon pelit gol baj wasaŋbi yombem da taŋ yomgwit. Tomno dabilni ujун amin dakon yombem.⁸ ^h Busuŋ daŋgwani ujун dubagisi mijat dakon yombem, ae geni ujун laion dakon yombem.⁹ Paba pigik ain yombem baj pibiri witjiwit. Piri ujун karis morapmi os da emaron kik do ilik pawilakwa wuwik madepsi noman ton ujuden awit.¹⁰ Paljigi skopion dakon yombem, pakbi emari ton aminon yopban pigini dakon kisikni paljigikon taŋ yomaŋ. Kanek 5 yaŋ amin tepmi madepsi yomyom dakon tapmim taŋ yomaŋ.¹¹ Gapma dubagisi kidagi mini dakon aŋelonai da kila amin madepni egi yomgut. Ibru genon da ujун aŋelo do Abadon yaŋ yawit. Ae Grik genon da Apolyon yaŋ yawit. Ujун gen dakon mibili: Yo Morap Pañtasik Ak Amin.

¹² Jigi mibiltok altogi, kili ujун altaŋ mudak. Nandabi. Jigi bamori don noman tokdamal.

Ajelo 6 kweŋni pisogit

¹³ Ajelo 6 kweŋni pisonjakwan gen kinda noman taŋban nandagim. Alta gol baj wasaŋbi, Piŋkop da iŋamon tosok, ujун dakon kodigi 4 kabikon jom 4 kabi tawit ujudon da yagit.¹⁴ Gen ujун altagit da ajelo kweŋ abidagit ujун yaŋ iyigit, “Ajelo 4 kabi pakbi madep Yupiteriskon pañteban awit da ekwaŋ ujун widal yopbi kini.”¹⁵ Yaŋban ajelo 4 kabi ujун kiŋ amin morap miktimon ekwaŋ ujун kabi kapbi kokwinigek, kabi kinda si dapba kimotni do widal yopgut. Ajelo kabi ujун kili noman tawit da pi ujун ak do awa ae gildat, kanek, ae bilakyo dogin jomjom awit.¹⁶ Ae nandaŋapbo emat amin oskon yiŋgwit dakon tilakni yawit, ujун 200 milion yaŋ. Tilakni nandaŋapbo yawit.¹⁷ Ujун dipmin yombem kajek os gat ae amin os kwenon yiŋgwit, ujун yaŋ pindakgim: amin ujун emat dakon yiŋ imalyo pawit. Paba pigik ujун gami, ae pili, ae kiloŋkiloŋi baj pawit. Os dakon busuŋi ujун laion dakon busuŋi

e 9.4 PA 7.3 f 9.6 Jop 3.21; Jer 8.3 g 9.7 Jol 2.4 h 9.8 Jol 1.6 i 9.9 Jol 2.5

yombem. Aŋakwa os da gen kagagwan da mileŋ asip ae mukwa ae salfa tip si sorjek wiwit.¹⁸ Uŋun amin kokwin kabi kapbi aŋek, yo yokwi kapbi uŋun os da gen kagagwan da altawit da miŋat aminyo kabi kinda dapba kimakgwit.¹⁹ Os uŋun dakon tapmimni gen kagani gat ae paljigi garon tawit. Paljigi uŋun tuŋon amin emari toŋ yombem. Paljigi diwarikon tuŋon amin dakon busuŋi toŋ, do uŋun baŋ amin paŋupbal awit.

²⁰^jAmin diwari uŋun yo yokwisi kapbi da dima dapba kimakgwit amin but tobil dima awit. Koŋ gat ae kokup kidat iyi kisit da wasawit gat sign gawak yomgwit. Kokup kidat uŋun gol ae silwa ae ain kinda mani bras ae tip ae kinda baŋ wasawit, uŋun dima siŋtoŋ ae gen dima nandaj ae kosit dima akwaŋ.²¹ Uŋun amin da amin diwari dapba kimakgwit, ae sot mawomyo aŋek yo tapmimi toŋ diwari pawilgwit, ae yumabi awit, ae amin diwari dakon yo kabi paŋkisibiwit. Mani but tobil aŋek yo uŋun yop do dima nandawit.

Aŋelo da papia Jon do iban nagit

10 ¹Ae kaŋapbo aŋelo tapmimi toŋ kinda Kwen Kokup da pigit. Uŋun giptim i gikwem naŋ wamgut, ae busuŋi da kwenon kilap baŋ kinda tagit. Tomno dabilni gildat da yaŋ teŋteŋagit. Aŋakwan kandap bamotni mileŋ asip yombem. ²Uŋun aŋelo papia giroŋikbi moniŋ kinda kisirikon abidagit, ae papia uŋun w̄itdal kwi da tagit. Uŋun kandapmi amin tetgiŋ do tap kwenon yiŋgut, aŋek kandapmi teri kinda miktimon bamagit. ³Aŋek laion da madepsi yaŋ tidoŋ, uŋudeŋ madepsi yaŋ tidaŋakwan kiririŋ 7 kabi da madepsi yawit. ⁴^kKiririŋ 7 kabi yaŋakwa gen yawit uŋun mandak do agim, mani Kwen Kokupgwan da tek kinda yaŋ noman tagit, “Kiririŋ 7 kabi dakon gen uŋun nandak nandakgokon gin toni. Dima mandabi.”

⁵Kaŋapbo aŋelo tap idapmon ae miktimon bamaŋ akgit, uŋun kisiri amin tetni Kwen Kokup gin do ajenakgit. ⁶Ajenagek gen yaŋ aŋteban agit. Piŋkop egiŋ egiŋ dagok dagogi mini egisak, kundu gat ae yo morap kundukon toŋ, ae miktim gat ae yo morap miktimon toŋ, ae tap gat ae yo morap tap kagagwan toŋ uŋun wasagit Amin da manon gen yaŋ aŋteban aŋek yaŋ yagit, “Bisap kili uŋun mudokdisak. Piŋkop ae saŋbeŋek jomjom dima akdisak. ⁷^mAŋelo 7 kweŋni pisoŋakwan Piŋkop da yo ak do yagit da pasili toŋ, uŋun paŋalon aban bami toŋ akdisak. Uŋun gen kalipsigwan kombi amin pi monjini do yomgut.”

⁸Aŋelo yaŋ yaŋakwan tek uŋun Kwen Kokup da aeni noman tajek nayigit, “Gak kiŋ aŋelo uŋun tap idapmon ae miktimon bamaŋ akdak da kisiron papia tosok uŋun abida.” ⁹ⁿNayinban kiŋ aŋelo yaŋ iyigim,

^j 9.20 Kap 115.4-7; 135.15-18; Dan 5.23; PA 16.9.11 ^k 10.4 Dan 12.4,9 ^l 10.5 GT 32.40;
Dan 12.7 ^m 10.7 Am 3.7 ⁿ 10.9 Esi 2.8-3.3

“Papia moniŋ ujун nak do nam.” Iyiko yaŋ nayigit, “Abidaŋek na. Gen kagagokon kabaj dakon pakbini yombem galagini tagisi akdisak, mani but kagagogwan emat akdisak.”¹⁰ Yaŋakwan papia ujун kisirikon naŋ abidaŋek nagim. Najek gen kaganokon kabaj pakbi yombem galagini tagisi nandagim, mani si naŋ mudajek butnogwan emat aban nandagim.

¹¹ Ae yaŋ nayigit, “Gak aego miŋat amin morapmikon, ae miktim morapmikon, ae amin geni mibili mibili yoŋon, ae kila amin madep morapmikon yo noman tokdaj, ujун do kombi gen yoki.”

Amin bamori da Piŋkop gen yaŋ teŋteŋagimal

11 ¹°Amin kinda da tilak yopyop kindap kiriŋ kinda namiŋek yaŋ nayigit, “Gak pidajek Piŋkop dakon telagi yut gat ae alta gat tilak yopmaŋ. Yaŋ aŋek amin ujун yutgwan Piŋkop gawak imaj ujун manjiki. ²°Mani tamo waŋga da tosok ujун Amin Iŋwakjwari Kabi da egiŋni do parekbi, do ujун tilak dima yipbi. Ujун amin kabi da abiŋ Piŋkop dakon telagi kokup pap pabiŋ yopmaŋek kila tebaisi aŋek bamaŋakwa kanek 42 yaŋ akdisak. ³°Aŋakwa nak da amin bamori ujун geno yaŋ teŋteŋonjil do tapmim yobeŋ. Amin bamot ujун bupmi dakon yik imalyo baŋ pakdamal. Aŋek nak dakon gen yaŋ teŋteŋaŋakwal gildat 1,260 yaŋ akdisak.”

⁴°Amin bamot ujун miktim daman dakon Amin Tagini da iŋamon olip kindap bamot ae lam bamot akgamal ujун mani. ⁵°Uwalni da yo yokwi aŋ yomni kaŋ, kindap gen kaganikon da noman taŋek soŋba mini aŋ. Asi, amin di ujун amin bamot yo yokwi aŋ yomni kaŋ, kosit yaŋon da si kimotdaŋ. ⁶°Ujун amin bamot kundu kosit sopmaŋ ibal kombi gen yonjil bisapmon sikak dima moni dakon tapmim taŋ yomaŋ. Ae pakbi kulabik abal yawi dagoni dakon tapmim kisi taŋ yomaŋ. Ae miktim amion wasok mibili mibili abal amin yokwi toni dakon tapmim kisi taŋ yomaŋ. Yo ujuden galaktoknikon tagi anjil.

⁷°Piŋkop dakon gen yaŋ teŋteŋaj aŋki wasip aŋakwal, joŋ kilap yokwisi kinda ujун gapmaŋ kidagi mini yipmaŋ degek kwen wiŋdisak. Wiŋ amin bamot gat emat wamanjek amin bamot pabiŋ yopmaŋek dapban kimotdamal. ⁸°Aŋakwan bumjotni ujун kokup pap da kosit oba madepmon tokdamal. Kokup pap ujун tilak aŋek mani Sodom ae Isip yaŋ yoŋ. Ujун kokup pap ujudon gin kalip Amin Tagini tilak kindapmon aŋakba kimakgit. ⁹°Amin mibili mibili geni mibili mibili yoŋ, ae giptimni mibili mibili, ae miktimi miktimi ekwaŋon da amin morapmisi da gildat kapbi ae gildat teri kinda amin bamot dakon bumjot pindatdaŋ. Ae yum

° 11.1 Esi 40.3; Sek 2.1-2 P 11.2 Lk 21.24; PA 13.5 ॥ 11.4 Sek 4.3,11-14

¶ 11.5 2Sa 22.9; Kap 97.3 § 11.6 TP 7.17-20; 1Sa 4.8; 1KA 17.1 ¶ 11.7 Dan 7.21; PA 12.17; 13.7; 17.8 ¶ 11.8 Lk 13.34

pindagakwa amin da bumjotni dimasi wayitni do yokdañ. ¹⁰Miktim amin da amin bamot ujun kili wagil kujuwamal yañ pindagek, but kwaktok nandajek notni do but galak yo yomdan, nido kombi amin bamot ujun miktim amin tepmi madepsi yomgumal.

¹¹ ^vMani gildat kapbi gat ae gildat teri kinda kiñ mudanjakwa, Piñkop da egip egip mirim yipban amin bamot da butgwan pukwa pidaj akgimal. Agakwal amin bamot pindakgwit amin ujun madepsi pasalgwit. ¹² ^wAjakwa amin bamot ujun nandajakwal amin kinda da Kwen Kokupgwan da tebai yañ tidañek yañ yoyigit, "Jil idon winjil." Yañakwan uwalni pindagakwa amin bamot giñwem kagagwan wiçek Kwen Kokup wiçigimal. ¹³ ^xWugakwal uñjudon giñ wudip madepsi kinda añaakwan kokup pap dakon timi kinda tasik tagit. Añakwan timi 9 kabi dagin tagi tawit. Ujun wudip da amin 7 tausen yañ dapban kimakgwit. Añakwa si egipgwit amin madepsi pasalek Kwen Kokup Piñkop dakon man yañ añaķisiwit.

¹⁴ ^yKili jiñi madepsi kosiri 2 kili ujun mudak. Mani nandani, bisap pisipmisok egek jiñi 3 noman tokdisak.

Añelo 7 kweñ pisogit

¹⁵ ^zKili añelo 7 kweñni pisogit. Añakwan nandañapbo Kwen Kokupgwan da madepsi yañ tidañek yawit, "Piñkop Amin Taginin gat ae Kristoni gat, ujun bamot miktimi miktimi dakon kila amin madep dagamal. Amin Tagi da kila amin madep dagok dagogi mini egi wugikdisak." ¹⁶ Añakwan kila amin 24 kabi iyi da kila amin madep yityit tamokon Piñkop da ijamon yikgañ, ujun ñwakbeñ ajeck tomni dabilni miktimon yopmañek Piñkop gawak imgwit. ¹⁷ Añek yañ yawit,

"Amin Tagi Piñkop Tapmim Ami,

gak abisok egisal,

ae kalipsigwan egipgul.

Tapmim madepgo abidañek kila amin madep pigo wasañek asal,

do nin ya yañ gayamañ.

¹⁸ ^aPiñkop do kuraktok añ amin ujun Piñkop do butjap madepsi nandawit,
mani gak da butjap madepsi pakdisal bisap kili ujun noman tosok.

Abisok amin kimakgwit gen pigokon opni dakon bisap.

Abisok pi monjigo do tomni tagisi yomdisal dakon bisap.

^v 11.11 Esi 37.5,10 ^w 11.12 2KA 2.11 ^x 11.13 PA 6.12; 16.18 ^y 11.14 PA 9.12

^z 11.15 TP 15.18; Kap 10.16; Dan 2.44; 7.14 ^a 11.18 Kap 110.5; 115.13; Ro 2.5; PA 20.11-13

Uŋun kombi amin, ae gaga dakon miŋat amin kabi, ae gak dakon man do pasalek ekwaŋ amin, uŋun amin mani toŋ ae mani mini kisi do tomni tagisi yomdisal.

Abisok miŋat aminyo paŋupbal awit amin, uŋun paŋtasik aki dakon bisap.”

^{19^b}Kila amin da yaŋ mudanjakwa, aŋelo da Piŋkop dakon Telagi Yut Madep Kwen Kokup tosok uŋun witdalgwit. Aŋakwa Piŋkop dakon Saŋbek Saŋbek Kinam Telagi Yut Madepmon taŋban kawit. Mal da dukwan dukwan yamanjakwan kiririŋ uŋun wuwik madepsi yagit. Aŋakwan miktim wudip aŋakwan ais morapmi sīkak da yaŋ mawit.

Sunduk gat amin kabini gat wagilsı tasık tawit

(Kilapmi 12–20)

Jon da miŋat gat ae nugim yokwisi madep gat pindakgit

12 ¹Kili kundukon tilak ɻwakjwarisi kinda noman tagit. Tilak uŋun yaŋ: Miŋat kinda gildat dabil naŋ imali do wamgut. Aŋakwan kanek kandapni da mukgwan tagit, ae gik 12 kabi da busuŋikon peliri do taŋ imgwit. ²^cMiŋat uŋun monji kwapni toŋ. Monji altok do aŋakwan tepmi nandaŋek madepsi yaŋ tidaŋit. ³^dAe kundukon tilak kinda gat noman tagit. Tilak uŋun yaŋ: nugim yokwisi giptimi gami madepsi kinda noman tagit. Uŋun nugim yokwisi uŋun busuŋni 7 kabi. Aŋakwan jomi 10 yaŋ busuŋikon kwawit. Aŋakwan kila amin madep pelit 7 kabi da busuŋikon tawit.

⁴^eUŋun dakon paljigi da kundukon gik morapmi wiririkban miktimon mawit. Uŋun gik kokwin kabi kapbi aŋek, uŋun dakon kabi kinda kisisi miktimon mawit.

Nugim yokwisi uŋun miŋat uŋun da monji aŋalak do agit uŋun da iŋamon akgit. Miŋat uŋun da monji aŋalaŋban monji uŋun si nok do jomjom aŋek akgit. ⁵^fAŋakwan miŋat uŋun monji wili aŋalagit. Uŋun wili da kila agak dakon ain teban abidaŋek miŋat amin morap miktimon ekwaŋ uŋun kila tebaisi akdisak. Miŋat monji altaŋban uŋudon gin aŋaŋ kwen Piŋkop ae Piŋkop da kila amin madep yityit tamo uŋudon awigiwit. ⁶Aŋakwa miŋat uŋun pasal kiŋ miktim amini minikon kigit. Uŋudon Piŋkop da tamoni kili aŋnoman agit. Uŋudon kilani aŋek jap imiŋakwa wiŋi gildat 1,260 yaŋ asak.

⁷^gKili Kwen Kokup emat madepsi kinda noman tagit. Maikel gat aŋelo kabini gat nugim yokwisi madep uŋun gat emat wamgwit. Ae nugim

^b 11.19 Ibr 9.4; PA 8.5; 15.5; 16.21 ^c 12.2 Mai 4.10 ^d 12.3 Dan 7.7 ^e 12.4 Dan 8.10

^f 12.5 Kap 2.9; Ais 7.14; 66.7; PA 19.15 ^g 12.7 Jut 9

yokwisi madep gat ae aŋelo kabini kisi emat kobogi awit.⁸ Mani emaron teban toni dakon tapmim dima taŋ yomgut, do Kwen Kokup ae sanbenjek dima egipgwit.⁹^h Piŋkop dakon aŋelo da nugim yokwisi madep maba pigigit. Nugim yokwisi madep uŋun kalipsigwan egipgut, miktimon amin morap yokwi ani do paŋkewaldak. Mani kinda Kon, ae mani kinda Sunduk yaŋ yon. Uŋun maba miktimon pigit, ae aŋeloni kisi uŋun gat maba piwit.

¹⁰ⁱ Kili uŋun da kwenon nandaŋapbo Kwen Kokupgwan da amin kinda da madepsi yaŋ tidaŋek yaŋ yagit,

“Abisok Piŋkopnin da miŋat amin kabini yokwikon baŋ timiddak. Tapmimni altaŋ teŋteŋajakwan kila amin madep yıldak.

Aŋakwan Kristoni man madepni gat ae tapmimni gat abisok timiddak. Nido, notnin gen yaŋ yomisak amin abisok aŋelo da kili maba pigik. Uŋun gildat kalba ae kalbiyo Piŋkopnin da iŋamon gen yaŋ yomgut.¹¹ Notnin egip egipni paŋkutnok do dima nandawit. Sipsip Moniŋ da yawikon, ae Piŋkop dakon gen yaŋ teŋteŋawiron da tapmim paŋek emaron teban tajeŋ uwal abiŋ yipgwit. Kîmot do pasol pasol dima awit.¹²^j Kwen Kokup gat ae Kwen Kokup ekwaŋ amin morap ji kisik kisik ani! Mani miktim gat ae tap gat yagosil! Nido Sunduk jikon kili pik. Pik da bisap pisipmisok egipdisat yaŋ nandisak, do butjap madepsi nandisak.”

¹³ Nugim yokwisi uŋun nak maba miktimon pigm yaŋ kaŋek, miŋat uŋun monji wili aŋalagıt uŋun aŋsopgut.¹⁴^k Mani nugim yipmaŋek dubagikon miktim amini minikon tagi pidan kisak do singiŋ madepsi dakon piri bamori uŋun miŋat do imgwit. Uŋudon kiŋ bilak kapbi ae bilak diwari kinda egakwan kilani aŋakwa nugim yokwisi madep da arıpmi dima aŋupbal asak.¹⁵ Kili nugim yokwisi madep uŋun da pakbi gen kaganikon da wandikgit. Pakbi uŋun pakbi madepsi da yaŋ pak abigek miŋat uŋun yolgit. Nugim yokwisi uŋun pakbi pak abigek miŋat uŋun aŋaŋ abigakwan pasiljak yaŋ da agit.¹⁶ Mani miktim da miŋat aŋpuluganek gen kagani aŋtaŋ kiŋakwan nugim yokwisi madep da pakbi uŋun wandikgit uŋun miktim da si naŋ mudagit.¹⁷^l Aŋakwan nugim yokwisi madep uŋun miŋat do butjap madepsi nandagit, do miŋat uŋun dakon monji diwari gat emat wam do kigit. Miŋat dakon monji uŋun Piŋkop dakon gen teban morap guramik kimokgoŋ, ae Yesu dakon gen yaŋ teŋteŋajek Yesu yolgaŋ amin uŋun.¹⁸ Nugim yokwisi uŋun tap idap da ileŋikon akgit.

^h 12.9 WW 3.1,14; Lk 10.18; 22.31; PA 20.2 ⁱ 12.10 Jop 1.9-11; Sek 3.1

^j 12.12 Ais 44.23; 49.13 ^k 12.14 Dan 7.25; 12.7 ^l 12.17 PA 11.7

Joŋ kilap yokwisi bamori noman tagimal

13 ¹“Ae kaŋapbo joŋ kilap yokwisi kinda tap kagagwan da noman taŋ wigit. Uŋjun busuŋi 7 kabi. Aŋakwan jomi 10 kabi da busuŋikon kwawit. Aŋakwa kila amin madep dakon pelit 10 kabi jomikon tawit. Ae busuŋikon man taŋ taŋ awit. Man uŋjun Piŋkop jiŋilak mibili mibili yaŋ iimim dakon man da tawit. ²“Joŋ kilap yokwisi uŋjun kagim uŋjun joŋ pusiket madep lepat yaŋ yoŋ, uŋjun yombem. Mani kandapmi uŋjun bea dakon yombem, ae gen kagani laion dakon yombem. Nugim yokwisi madep uŋjun da iyı dakon tapmım, ae kila amin yityit tamoni, ae kila agak dakon yaŋ dagok madepni, uŋjun joŋ kilap yokwisi do imgut. ³“Uŋjun joŋ kilap yokwisi dakon busuŋi kinda si kimori da tilak wudani taŋ imgut, mani aeni kibidagit. Aŋakwan miktimon miŋat amin morap kisi uŋjun kaŋ niimnimigek yolgwit. ⁴Nugim yokwisi madep uŋjun da joŋ kilap yokwisi do kila amin pi asak do yaŋ mudaq imik, do nugim yokwisi madep uŋjun gawak imgwit. Ae joŋ kilap yokwiyo kisi gawak imiŋek yaŋ yawit, “Namin amin joŋ kilap yokwisi yombem? Ae namin amin gat emat aripmi tagi wamjil?”

⁵“Piŋkop da yum kaŋakwan joŋ kilap yokwisi uŋjun iyı do nandaban wigakwan Piŋkop do jiŋilak yaŋ imgut, ae kanek 42 da aripmon pi uŋjun asak dakon yaŋ dagok Piŋkop da imgut. ⁶Uŋjun gen kagani witdalek Piŋkop jiŋilak yaŋ imgut. Yaŋ imiŋek Piŋkop dakon man, ae Piŋkop dakon kokup, ae amin Kwen Kokup ekwaŋ kisi do manji gen yagit. ⁷“Piŋkop da yum kaŋakwan Piŋkop iyı dakon miŋat amin kabikon emat agit. Emat anek dapmanek pabiŋ yopgut. Uŋjun amin kisi dakon kila amin madep tagi egipjak, ae miktimi miktimi kisi, ae gen mibili mibili yoŋ kisi, ae giptimi mibili mibili kisi dakon kila amin madep tagi egipjak dakon yaŋ dagok aŋ ibi. ⁸“Piŋkop da miktim dima wasagit bisapmon amin morap egip egip papiakon mani dima mandagit, uŋjun amin da joŋ kilap yokwisi gawak imdaŋ. Papia uŋjun Sipsip Moniŋ kalip aŋakba kimakgit, uŋjun dakon.

⁹Amin mırakni toŋ da gen on pakyaŋsi nandani! ¹⁰“Amin kinda dam tebanon piŋisak do manjikbi kaŋ, uŋjun dam tebanon piŋikdisak. Ae amin kinda emat agak sibakon kimotjak do manjikbi kaŋ, emat agak sibakon kimotdisak. Yo uŋuden noman taŋba, Piŋkop dakon miŋat amin kabi butni yawori taŋakwa tebai agek nandaŋ gadatni tebaisi abidoni.

Joŋ kilap yokwisi 2 uŋjun da miktim amin paŋkewalgit

¹¹Aeno joŋ kilap yokwisi kinda gat kaŋapbo miktim kagagwan da wigit. Uŋjun jomi bamori sipsip moniŋ dakon jom yombem. Ae gen

^m 13.1 PA 12.3; 17.3,7-12 ⁿ 13.2 Dan 7.4-6 ^o 13.3 PA 17.8 ^p 13.5 Dan 7.8,25; 11.36; PA 11.2 ^q 13.7 PA 11.7 ^r 13.8 Kap 69.28; PA 17.8; 20.12,15; 21.27 ^s 13.10 Jer 15.2; 43.11; PA 14.12

yogokni ujун nugim yokwisi madep kinda egisak dakon yombem.¹² Joŋ kilap yokwisi 2 ujун da joŋ kilap yokwisi mibiltok nani dakon kila agak dakon tapmim kisisi yan dagok aŋ imgut. Ujун tapmim naŋ joŋ kilap yokwisi mibiltok nani da iŋamon pi agit. Ujун tebaisi yoyiŋakwan miktim gat ae miŋat aminyoni gat da joŋ kilap yokwisi mibiltok nani gawak imgwit. Joŋ kilap yokwisi si kimori da tilak wudani taŋ imgut mani wudani aeni kibidagit.¹³^t Joŋ kilap yokwisi 2 ujун da wasok tapmimi toŋ madep madep baŋ agit. Wasok tapmimi toŋ kinda agit ujун yan: Amin da dabilon wasok aban kindap si sonek Kwen Kokup yipmaŋek miktimon piwit.¹⁴ Piŋkop da tapmim imiŋakwan wasok tapmimi toŋ morap joŋ kilap yokwisi mibiltok nani da iŋamon aŋek miktim amin paŋkewalgit. Aŋek joŋ kilap yokwisi ujун kalip emat agak siba da aŋakgit, mani abisok egisak gin, ujун dakon man yan aŋkisik do kindap baŋ wupni pasini do tebaisi yoyigit.¹⁵ Piŋkop da tapmim imiŋakwan egip egip dakon mirim joŋ kilap yokwisi dakon wupmi wasawit do iban gen yagit. Ae amin morap joŋ kilap yokwisi dakon wupmi wasaŋbi do dima gawak imni ujун da si dapban kimotdaŋ.

¹⁶^u Joŋ kilap yokwisi 2 da tebaisi yoyiŋban amin morap dakon kisit amin tetnikon, ae iŋamnikon tilak kinda yipgwit. Amin isali, ae mani toŋ, ae yoni morapmi amin, ae yoni mini amin, ae oman amin dima ekwaŋ amin, ae oman amin ekwaŋ amin kisi tilak yopmaŋ yomgwit.¹⁷ Do amin kinda ujун joŋ kilap yokwisi dakon tilakni mini kaŋ, aminon yumaŋ nok dima asak, ae ujudon yumaŋ nok dima ani. Joŋ kilap yokwisi dakon tilakni ujун iyı dakon mani, ae mani dakon namba.¹⁸ Amin nandak nandakni tagisi da joŋ kilap yokwisi dakon namba pakaŋsi manjiŋ nandisak. On ujун amin dakon namba. Nambani ujун 666.

Sipsip Moniŋ dakon miŋat amini kap kalugi yawit

14 ¹Nak aeno kaŋapbo, Sipsip Moniŋ Saion Kabap ujudon akban kagim. Agakwan amin 144 tausen ujун gat kisi akgwit. Sipsip Moniŋ dakon man gat ae Datni dakon man gat iŋamnikon mandabi.²^v Ae nandaŋapbo wuwik tagisi kinda Kwen Kokupgwan da apgut. Ujун pakbi madep morapmi dakon wuwik yombem, ae kiririŋ madep da yan agit. Wuwik nandagim ujун amin da gita tidaŋakwa gen yoŋ ujун dakon wuwik yombem.³^w Kap kalugi kinda Piŋkop dakon kila amin madep yityit tamokon yawit. Ae yo 4 kab̄i egip egipmi toŋ da iŋamon ae kila amin da iŋamon yawit. Amin 144 tausen yan Piŋkop da miktimon miŋat aminyo da binapmon yokwikon baŋ yumaŋ naŋ yopgut, ujун kab̄i dagin

^t 13.13-14 1KA 18.24-39; Mt 24.24; PA 19.20 ^u 13.16-17 PA 14.9-11; 16.2; 20.4

^v 14.2 PA 1.15; 19.6 ^w 14.3 Ais 42.10; PA 5.9; 7.4

kap ujum tagi nandaba pisosak. ⁴Ujum amin kabi miyat gat yumabi dima anek gwaljigi minisi egipgwit. Kokup morap Sipsip Monij da kik do agit, ujum yol awilgañ gin. Ujum Piñkop da miktimon amin da binapmon bañ yokwikon bañ yuman nañ yopgut, do ujum Piñkop da miyat amin kabini mibiltoksi timikgit da yañsi egipdañ. Yañ agit, do iyí gat ae Sipsip Monij gat dakon miyat amin kabi egipni. ⁵Top gen kinda dimasi yawit. Gulusunji mini egipgwit.

Ajelo kapbi da yañ teñteñok awit

⁶Nak aeno kañapbo ae ajelo kinda kwen binap kwan kagim. Ujum da Gen Bin Tagisi dagok dagogi mini amin miktimon ekwañ yoyiñ teñteñosak do yabekbi. Miktimi miktimi miyat amin kabi morap, ae geni mibili mibili yon, ae giptim kildani mibili mibili ujum kisi do yabekbi. ⁷Ujum da abij gen papmon da yañ yagit, “Piñkop do pasal imijek man madepni yañ ajenotni, nido Piñkop da amin gen pikon yopjak dakon bisap madep kili abik. Piñkop kundu ae miktim ae tap ae pakbi dabil morap wasañ yopgut ujum gawak imni.”

⁸^xAjelo kinda buñon yolgit ujum da yañ yagit, “Kokup madep Babilon ujum kili tuwil kigit. Asi, ujum kili tuwil kigit. Kokup madep Babilon amin da yumabi anpakni tebaisi tañ yomgut. Ae miyat amin kabi morap miktimon ekwañ ujum kisi da yumabi anpak ani do tebaisi yoyiñ dekgwit. Ujum awit ujum wain morapmi yoba nawit yañ yombem agit.”

⁹^yUjum ajelo bamot da buñon ae kinda da abij gen papmon da yañ yagit, “Amin kinda joñ kilap yokwisi ae wupni gawak imijek tilakni ijamikon ae kisirikon abidosak kañ ¹⁰^zwain kinda nokdisak. Wain ujum Piñkop dakon butjap nañ nokdisak. Wain ujum pakbisi nañ dima aňyawot akdisak. Tomni yokwisi yomjak kapmon iyi dakon butjapni tagalban nokdisak. Ujum amin Piñkop dakon telagi ajelo kabi da ijamon, ae Sipsip Monij da ijamon tepmi madepsi pakdisak. Tip salfa tepmisi sosok ujudon tepmi madepsi pakdisak. ¹¹^aKindap ujum soñakwan tepmi panigwan da mukwa mudok mudogi mini pidokdisak. Amin kinda joñ kilap yokwisi ae wupni gawak imijek mani dakon tilak abidosok ujum amin yiñ nandat dimasi asak. Gildari gildari ae pilini pilini tepmi pi mudok mudogi mini pakdisak.”

¹²^bUjum bisapmon Piñkop dakon miyat amin kabi butni yawori tañakwa geni guramikgañ, ae Yesu tebaisi nandañ gadañ imaj amin ujum tebaisi atdo.

¹³Kili nandañapbo Kwen Kokupmon da amin kinda da yañ yagit, “Gen yañ mandaki, ‘Abisok miyat amin kabi Amin Tagi nandañ gadañ imijek

^x 14.8 Ais 21.9; Jer 51.7-8; PA 17.2; 18.2-3 ^y 14.9 PA 13.12-17 ^z 14.10 WW 19.24;

Kap 75.8; Ais 51.17,22; Jer 25.15-16; Esi 38.22; PA 16.19; 20.10 ^a 14.11 Ais 34.10

^b 14.12 PA 13.10

kimokgoj ae don kimotni ujun kisik kisik tagi ani.’ ” Ae Telagi Wup da yaŋsi yosok, “Asisi, amin ujun oman pi madepsi awit ujun yipmaŋek yik yawot pani. Yaŋ aŋakwa anpak kilegisi awit ujun mandabi da toŋ ujun da yolba kisi kini.”

**Miktimon jap morap bami kili pik tawit, ujun
pakpak dakon bisap noman tak**

^{14 c}Ujun da kwenon nak gikwem kwakwagi kinda kagim. Ujun gikwemon

“amin dakon monji yombem kinda”

yikban kagim. Busunikon kila amin madep dakon pelit gol baj wasaŋbi kinda tagit, ae kisitnikon jap bami pakpak siba geni tepmisi kinda abidagit. ¹⁵Ae ajelo kinda Piŋkop da Telagi Yut Madepmon da abigi amin ujun gikwemon yikgit ujun tebaisi yaŋ tidaŋek yaŋ iyigit, “Sibago abidaŋek jap bami taŋ balja. Miktimon jap morap kisi kili pik taŋ, do abisok jap ujun baljoki dakon bisap.” ¹⁶Yaŋakwan amin ujun gikwemon yikgit ujun sibani abidaŋek miktimon jap pik tawit ujun baljagit.

¹⁷Ae ajelo kinda gat Piŋkop dakon Telagi Yut Madep Kwen Kokup tosok ujun yipmaŋek waŋga pigit. Ujunyo kisi jap bami pakpak sibani geni tepmisi kinda abidagit. ^{18 d}Ae ajelo kinda alta yipmaŋek apgut. Ajelo ujun kindap sosok dakon kila agak dakon tapmim taŋ imgut. Ujun da ajelo jap bami pakpak siba geni tepmisi abigít amin gen tebaisi yaŋek yaŋ iyigit, “Miktimon wain sop kili pik taŋ mudaj, do gak sibago geni tepmisi ujun abidaŋek miktim dakon wain sop ujun mandajek timi kindakon gin paŋmuuwukgi.” ¹⁹Yaŋakwan ajelo sibani abidaŋ miktim dakon wain sop mandajek paŋmuuwuk yopgut. Yopmaŋek wain sop ujun bamaŋ til do bamaŋ til tamo madep kindagwan similgit. Bamaŋ til tamo madep ujun Piŋkop dakon butjap dakon tilak asak.

^{20 e}Ujun wain sop bamaŋ til tamo madep kokup pap da waŋga tagit, wain sop ujudon bamaŋ tilgwit. Aŋakwa ujungwan da yawi madepsi pak abigek miktim kisi witjirban 300 kilomita da arip agit. Aŋakwan yawi wiŋaŋ wiŋ os da gen kagakon ain tim tosok ujun da aripmon wigigit.

Ajelo 7 kabi da yo yokwisi 7 kabi timikgwit

15 ¹Ae Kwen Kokupmon tilak masi masimi ae tapmimi toŋsi kinda noman taŋban kagim. Ajelo 7 kabi pindakgim. Ujun da amin paŋupbal ak do yo yokwisi 7 kabi timikgwit. Yo yokwisi ujun da mudajakwa ae yo kinda dima noman tosak, Piŋkop dakon butjapni wagil mudokdisak.

²Ae yo kinda tap idap madep yombem kagim. Ujun tap idapmon glas gat kindap gat iktagilbi. Tap idap glas yombem ujun da kidipmiŋon amin

^c 14.14 Dan 7.13 ^d 14.18 Jol 3.13 ^e 14.20 Ais 63.3; PA 19.15

morapmi akgwit. Uŋun amin kabi emaron teban tajek joŋ kilap yokwisi gat ae wupni gat ae mani dakon nambani abiŋ yipgwit amin. Uŋun gita Piŋkop da yomgut uŋun timikgwit. ³*f*Ajek Piŋkop dakon oman amini Moses gat, ae Sipsip Monij gat dakon kap yawit. Kap uŋun yaŋ:

“Amin Tagi Piŋkop Tapmim Ami,
pi masi masimi tapmimi toŋsi asal.

Amin kabi morap dakon Kila Amin Madepni, aŋpakgo uŋun kilegisi ae bamisi.

⁴ ^gAmin Tagi, gak kalon dagin telagisi egisal, do namin da gak do pasalek mango dima yaŋ aŋkisisak?

Aŋpakgo kilegisi uŋun kili altaŋ noman tawit, do miktum morap dakon amin da abiŋek gawak gamdaŋ.”

⁵ ^hUŋun da kwenon aeno siŋtoko Piŋkop dakon telagi imal yutni Kwen Kokup tosok uŋun wtdalgwit. ⁶Ajelo 7 kabi uŋun amin paŋupbal ak do yo yokwisi 7 kabi timikgwit, uŋun Piŋkop dakon yut yipmaŋek waŋga piwit. Uŋun imal gwaljigi minisi teŋteŋini toŋ baŋ pawit. Ae pibirikon imal dak gol baŋ wasanbi baŋ paŋwasaiŋek wamgwit. ⁷Yo 4 kabi egip egipmi toŋ da kabikon kinda da idap madep gol baŋ wasanbi 7 kabi ajelo 7 kabi do yomgut. Piŋkop, dagok dagogi mini egi aŋaŋ kisak teban, uŋun dakon butjapni uŋun idap madepmon tugaŋ tawit. ⁸*i*Ae Piŋkop dakon tilimni gat ae tapmimni gat dakon mukwa Telagi Yut Madepmon tugaŋ tawit. Amin kinda da uŋungwan ariŋmi dima wigisak. Ajelo 7 kabi da yo yokwisi 7 kabi baŋ pini aba dagaŋakwa don wigigi.

Idap madep 7 kabi Piŋkop dakon butjapni toŋ uŋun tagalgwit

16 ¹Nandaŋapbo Piŋkop da Telagi Yut Madepgwan tek madepsi kinda nandagim. Uŋun ajelo 7 kabi tebai yaŋ tidaŋek yaŋ yoyigit, “Ji Piŋkop dakon butjap uŋun idap madep 7 kabikon toŋ uŋun pabidaŋ paŋki miktumon tagalni.”

²*j*Yoyiŋban ajelo mibiltog da idap madepni miktumon tagalgit. Yaŋ aŋakwan wuda teban yokwisi tepmimi madepsi mibili mibili amin joŋ kilap yokwisi dakon tilakni taj yomgwit, ae wupni wasanbi do gawak iŋgwit, uŋun da giptim timon yiŋgwit.

³*k*Ae ajelo 2 idap madepni tap idapmon tagalgit. Tagalban tap idap amin kili kimakbi dakon yawi yombem agit. Aŋakwan tap kagagwan yo morap egip egipmi toŋ uŋun kimakgwit.

⁴Ae ajelo 3 idap madepni pakbi madep ae pakbi dabil da kwenon tagalgit. Tagalban pakbi morap kisi yawi dagawit. ⁵Aŋakwan

^f 15.3 TP 15.1; Kap 139.14; 145.17 ^g 15.4 Kap 86.9; Jer 10.6-7 ^h 15.5 TP 38.21

ⁱ 15.8 1KA 8.10-11; 2KAG 5.13-14; Ais 6.4 ^j 16.2 TP 9.10; PA 13.12-17

^k 16.3-4 TP 7.17-21

nandaŋapbo aŋelo pakbi kila agit uŋun da yaŋ yagit, “Piŋkop, Telagi Amin, gak abisok egisal, ae kalipsigwan egipgul. Aŋpakgo wagil kilegisi, do kokwin kilegisi aŋek yo yokwisi altaŋ yomni do yagil.⁶ Uŋun amin kabi da kombi amingo gat, ae miŋat amin kabigo gat dapmaŋakwa yawini tayinjigiwit. Yokwi uŋun awit do gak da yawi koleŋ yobi noŋ. Yokwi awit dakon kobogi tagi timikgaŋ.”⁷ Ae nandaŋapbo altakon da amin kinda da yaŋ tidaŋek yaŋ yagit, “Amin Tagi Piŋkop Tapmim Ami, gak da amin gen pikon aŋpakni kokwin aŋ yomisal. Asisi, gen pikon yopyopgo uŋun wagil bamisi ae kilegisi gin asal.”

⁸ Kili aŋelo 4 da idap madepni gildaron tagalgit. Tagalakwan Piŋkop da gildat do tapmim imiŋakwan gildat da madep tajek amin soŋ yomgut. ⁹^m Gildat tepmisi soŋek, amin uŋun obisi soŋ yomgut. Aŋakwan Piŋkop ibipgwit. Piŋkop da nandaŋakwan yo yokwisi uŋun altaŋ yomgwit, mani but tobil aŋek mani dima yaŋ aŋkisiwit.

¹⁰ⁿ Kili aŋelo 5 da joŋ kilap yokwisi dakon kila amin madep yityit tamokon idap madepni tagalgit. Tagalakwan amin morap joŋ kilap yokwisi da kila agit, uŋun pilin tuk madepsi altaŋ yomgut. Tepmi madepsi nandaŋek meli injiwit. ¹¹ Tepmi madepsi pawit, ae giptimnikon wuda tawit, uŋun do nandaŋek Kwen Kokup dakon Piŋkop ibipgwit. Mani aŋpak yokwisi awit uŋun but tobil aŋek manji yom do dima nandawit.

¹²^o Ae aŋelo 6 da idap madepni pakbi madep Yupiteriskon tagalgit. Tagalban pakbi wagilsı kibidajakwan amin tagi madep gildat da si wisak tetgin da opni do kosit aŋnoman agit. ¹³ Ae koŋ kapbi mengak yombem pindakgim. Kinda uŋun nugim yokwisi da gen kagakon da wigit, ae kinda uŋun joŋ kilap yokwisi da gen kagakon da wigit, ae kinda kombi amin toptopmi da gen kagakon da wigit. ¹⁴^p Uŋun koŋ yokwisi kabi wasok tapmimi toŋ mibili mibili awit. Uŋun miktimi miktimi dakon kila amin madepni do dukwan dukwan kiwit. Uŋun kiŋ kila amin madep timikba emat amini gat abiŋ muwukba, Piŋkop Tapmim Ami da amin gen pikon yopdisak dakon bisap madepmon Piŋkop gat emat wam do muwutdaŋ.

¹⁵^q “Nandani. Nak tepmisi kabo noknok da tilagon jikon opdisat. Amin kinda dima pagek yiŋ imalni iyi da kapmatjok toni kaŋ, uŋun amin kisik kisik asak. Nido, uŋun amin molaŋ molaŋ dima agipjak, aŋakwan amin da mayagini aripmi dima kokdaŋ.”

¹⁶^r Kili koŋ da kila amin madep gat emat amini gat timik paŋabirin miktim tim kinda Ibru genon da Amegedon yaŋ yoŋ uŋjudon paŋmuwukgwit.

¹ **16.7** Kap 19.9; PA 15.3 ^m **16.9** PA 9.20-21 ⁿ **16.10** TP 10.22; Ais 8.21-22

^o **16.12** Ais 11.15 ^P **16.14** PA 19.19 ^q **16.15** Mt 24.43-44; PA 3.3 ^r **16.16** Sek 12.11

¹⁷Kili anjelo 7 da idap madepni kundukon tagalgit. Aŋakwan Piŋkop da Telagi Yut Madepgwan, kila amin madep yityit tamonikon da amin kinda dakon gen kaga da yaŋ tidaŋek yaŋ yagıt, “Kili uŋun mudosok.”

¹⁸Yanjakwan mal da dukwan dukwan kisi yamgwit. Aŋakwa wuwik madepsi noman tarjakwan kiriŋiŋ aŋakwa wudip madepsi agit. Wudip uŋun madepsi daman agit. Miktimon amin egi aŋaj obaŋ bisapmon wudip madep uŋuden kinda kalip dima noman tagit. ¹⁹Kili kokup pap Babilon pudaj ki timi kapbi awit. Aŋakwa miŋat amin morap dakon kokup pap morap wagil tuwil ki tasik taŋ mudawit. Piŋkop da kokup pap Babilon dakon aŋpak yokwisi do nandajek, wain kapmon iban nagit. Wain uŋun Piŋkop dakon butjap damani. ²⁰“Wudip daman aŋakwan miktim tim morap tap binap tawit uŋun kisisi tap kagagwan pigiwit, ae kabap morap kisisi tuwil ki minisi awit. ²¹Aŋakwa ais sikaŋ madepsi mawit. Ais tim kaloj kaloj mawit dakon jigini uŋun 50 kilo da ariŋ. Uŋun ais sikaŋ kundukon da amin da kwenon manjek, amin wagilsi dapmaŋ paŋtasik awit. Piŋkop da ais sikaŋ uŋun yipban maŋ obisi paŋupbal aban uŋun do Piŋkop ibigwit.

Yumabi miŋat madep tomni yokwisi tímikgit

17 ¹Uŋun anjelo 7 kabि idap madep 7 kabि tímikgwit kabikon da kinda da abiŋ yaŋ nayigit, “Gak apbi yumabi miŋat pakbi madep madep da kapmatjok yikdak, ni tomni yokwi baŋ timitdisak uŋun goliko. ²Miktim dakon kila amin madepni uŋun miŋat gat yumabi morapmi awit. Ae miktim amin morapmi kisi miŋat uŋun gat yumabi awit uŋun but upbal aŋek pakbi teban noknok amin yombem awit.”

³Yili Telagi Wup da butnokon pigi madepsi tugaŋakwan anjelo uŋun da nak aŋaj miktim amin dima ekwaj timon aŋki nepgut. Uŋudon miŋat kinda joŋ kilap yokwisi gami kinda da kwenon yikban kagim. Uŋun joŋ kilap yokwisi da kwenon man morapmisi tawit. Uŋun man morap uŋun Piŋkop do manji gen mibili mibili tawit. Joŋ kilap yokwisi uŋun busuŋni 7 kabि, ae jomi 10 kabि yaŋ busuŋkon kwawit. ⁴“Miŋat uŋun imal pagit uŋun gami ae pili yombem baŋ pagit. Tilimni gol baŋ wasaŋbi mibili mibili, ae tilim tip kildani tagisi baŋ wasaŋbi, ae kindirin yomaŋ nogi wukwisi baŋ wasaŋbi baŋ pagit. Kisirikon kap gol baŋ wasaŋbi kinda naŋ abidagit. Piŋkop da dabilon aŋpak ijan ijan agit gat, ae yumabi agit dakon garak gat, uŋun kisisi uŋun kapmon tugaŋ tawit. ⁵“Miŋat uŋun iŋamnikon mani mandawit. Mani uŋun tilak gen yombem kinda. Mani uŋun yaŋ: “Kokup Pap Madep Babilon, uŋun Yumabi Miŋat Morap gat,

^s 16.18 PA 4.5; 8.5 ^t 16.19 PA 14.10 ^u 16.20 PA 6.14 ^v 16.21 TP 9.23-24; PA 11.19

^w 17.1 Jer 51.12-13 ^x 17.2 Ais 23.17; Jer 51.7; PA 14.8 ^y 17.3 PA 13.1 ^z 17.4 Jer 51.7; PA 18.16

ae Añpak Yokwisi Miktimon Tosok uñun dakon Meñi.”⁶ “Uñun miñat da Piñkop dakon telagi amin kabi, Yesu nandañ gadañ imiñek mani yañ tejeñjawit amin dapban kimakgwit. Uñun miñat kañapbo amin uñun dakon yawini nañek but upbal amin yombem agit. Uñun kañ wiripdagek but morap nandagim.

⁷^bKili añjelo da yañ nayigit, “Gak nido wuripdakdal? Miñat joñ kilap yokwisi busuñi 7 kabi ae jomi 10 kabi uñun da kwenon yíkban kwamal, uñun bamot dakon mibili pasili tosok, mani nak uñun do golikdisat.

⁸^cJoñ kilap yokwisi kagil, uñun kalipsigwan egipgut, mani abisok ae dima egisak. Mani gapma kídagí míni yípmajek kwen wiñdisak. Wiñek Piñkop da añañban wagil pasildisak. Miktím amin, Piñkop da miktím dima wasagit bisapmon amin morap egip egip papiakon mani dima mandagit amin kabi, uñun da joñ kilap yokwisi kañek wuripdatdañ. Nido, kalip egipgut, ae abisok dima egisak, ae don noman tokdisak.

⁹“Amin nandak nandakni tagisi da yo uñun do tagi nandaba pisokdisak. Busuñ 7 kabi uñun ilej 7 kabi dakon tilak asak. Heñ 7 kabikon miñat uñjudon yíkdak.¹⁰ Ae busuñ 7 kabi uñun kila amin madep 7 kabi dakon tilak kisi asak. Kila amin madep 5 uñun kili kimakgwit, ae kinda abisok egisak, ae kinda don noman tokdisak. Noman tosak bisapmon bisap pisipmisok egipdisak.¹¹ Joñ kilap yokwisi uñun kalip egipgut da abisok dima egisak, uñun kila amin madep uñun 8. Mani kila amin madep 8 uñun 7 kabi da kabikon nani. Uñun wagil pasildisak.

¹²^d “Ae jom 10 kabi uñun joñ kilap yokwisi da kwenon kwawit, uñun kila amin madep 10 kabi dakon tilak asak. Uñun kila amin madep dima noman tarj. Mani joñ kilap yokwisi uñun gat yañ dagok kalonjí pañek kila amin madep pini uñun 1 awa da tilak gin akdañ.¹³ Kila amin madep uñun nandak nandakni kalonjí dagin tokdisak. Añek kila amin pi asak do tapmínni gat ae yañ dagokni gat uñun joñ kilap yokwisi dogin imdañ.¹⁴ Yañ aba Sipsip Monij gat emat wamdañ. Wamañek Sipsip Monij da wagilsí pabij yopdisak, nido, uñun amin tagi morap dakon Amin Tagini, ae kila amin madep morap dakon Kila Amin Madepni. Uñun dakon amin kabini uñun iyí yañ yomgut añek iyí do manjiñ yopgut da geni tagisi guramikgañ. Uñun amin kabi gat Sipsip Monij gat da emaron teban tokdañ.”

¹⁵ Añjelo da sañbeñek yañ nayigit, “Pakbi madep uñun kañaki yumabi miñat uñun da kapmatjok yíkban kal, uñun amin mibili mibili morap gat, ae giptím mibili mibili gat, ae gen mibili mibili morap gat, ae amin kabi morap egi añañ kwañ uñun dakon tilak asak.¹⁶^eJom 10 kabi uñun píndal, uñun jom gat ae joñ kilap yokwisi gat da uñun yumabi miñat

^a 17.6 PA 18.24; 19.2 ^b 17.7 PA 13.1 ^c 17.8 Dan 12.1; PA 11.7; 13.7 ^d 17.12 Dan 7.7,24
^e 17.16 PA 18.8

do nandaba yokwi tok ajimdañ. Uŋjun obisi aŋtasik aŋek ɬimalni kisisi wiririkba molaŋ atdisak. Yaŋ aŋek giptimni dakon sabamni naŋek kindapmon wagil sokdaŋ. ¹⁷Piŋkop da iyí kila amin madep 10 kabí uŋjun do nandak nandak yomdisak. Yoban yo morap noman toni do kili nandagit, uŋjun noman tokdaŋ. Uŋjun but kalon aŋek kila amin madep tapmim pawit uŋjun tapmim kisi joŋ kilap yokwisi dogin imdaŋ. Yaŋ aŋakwa wigí Piŋkop da yo morap altaŋ mudoni do yagit uŋjun altaŋ mudokdaŋ. ¹⁸Miŋat uŋjun kal, kokup pap madep uŋjun kila amin madep morap miktimi miktimi egi aŋaŋ kwaŋ uŋjun da kilani asak dakon tilak asak.”

Babilon kili tasik tagit

18 ¹Uŋjun da kwenon kaŋapbo aŋelo kinda gat Kwen Kokup yipmaŋ pigit. Uŋjun man bini toŋ, ae tilimni tagisi do aŋek miktimi madepsi tențenagat. ²⁻³^fTebaisi yaŋ tidaŋek yaŋ yagit, “Miktimi morap dakon amin Babilon gat yumabi morapmi awit. Uŋjun dakon waini tebaisi baŋ yaŋ nawit. Ae miktimi miktimi dakon kila amin madepni gat kisi yumabi uŋjun gat awit. Babilon amin uŋjun yoni morapmi ae yaworisi egek kisik kisik egipgwit, do miktimi miktimi moneŋ ilit pi aŋ amin uŋjun yoni morapmi amin dagawit. Aŋpak yokwisi uŋjun agit do kokup pap madep Babilon uŋjun kili tasik tak! Uŋjun kili tasik tak! Uŋjun abisok koŋ da egipni dakon tamo dagak. Koŋ yokwisi gat, ae minam iŋjani yokwisi mibili mibili gat kisi uŋodon ekwaŋ.”

⁴⁻⁸Ae Kwen Kokupgwan da amin kinda da yaŋ yagit, “Miŋat amin kabino, ji kokup pap uŋjun yipmaŋek abigini. Aŋpak yokwi asak, do uŋjun gat agek yokwi dí abam. Ae yokwi agit dakon kobogi timitdisak, do jiyo kisi dí timikbam. ⁵^hYokwini paŋabij kakwaŋakwan Kwen Kokup da tilagon wigigit. Piŋkop da yokwi morapni agit uŋjun pakyajsi nandaŋ kimokdok. ⁶ⁱJi uŋjun yumabi miŋat da amin do aŋpak yokwisi niaŋ aŋyomgut, uŋjun aŋpak yaŋ gin aŋ imni. Uŋjun da pakbi teban tebaisi kapmon wasagit. ⁷^jUŋjun iyi dakon man awigek yumabi mibili mibili agit. Do yokwi morapmi uŋjun agit, uŋjun da aripmonsi tepmi madepsi imiŋakwa kunam morapmisi tatjak. Uŋjun iyi dakon man awigek yaŋ yosok, ‘Nak miŋat madep egisat, do miŋat madep da yityit tamo madepmon nak uŋodon yikdat. Nak miŋat sakwabat da yaŋ isal dima egisat. Jigi abisok dima altaŋ namni aŋakwa kunam aripmi dima takgeŋ. Aripmi dimasi.’

^f 18.2-3 Ais 13.21; 34.11-14; Jer 50.39; PA 14.8 ^g 18.4 Ais 48.20; Jer 50.8; 51.6,45;

^h 2Ko 6.17 ⁱ 18.5 WW 18.20-21; Jer 51.9 ⁱ 18.6 Kap 137.8; Jer 50.15,29; 2Tes 1.6

^j 18.7 Ais 47.7-9

^{8^k} “Yaŋ yosok, do yo yokwisi mibili mibili gıldat kalonğın altaŋ imdaŋ. Sot yokwisi noman tokdaŋ, ae amin morapmi kunam tatdaŋ, ae jap do madepsi akdaŋ. Aŋakwa kindap da Babilon uŋjun pasıldısa. Piŋkop Amin Tagi, uŋjun tapmimni madepsi, uŋjun da Babilon dakon aŋpak kili kokwinikgit, do si tasik tosak do yagit.

^{9^l} “Miktimi miktimi dakon kila amin madep uŋjun gat yumabi awit, ae yaworisi ae kisik kisiksi egipgwit, do kokup pap uŋjun sosak dakon mukwani pidaŋban koni bisapmon bupmi kunam yo aŋek but yokwisi aŋek egipdaŋ. ¹⁰Kanba tepmi yokwisi uŋjun paban kaŋek, madepsi pasoldaŋ. Aŋek dubagikon da agek yaŋ yokdaŋ, ‘Bupmi, bupmisi, Babilon gak. Gak madepsi, ae kokup pap tebaisi! Bisap awa kalonjı dogın yokwi agil dakon kobogi yo yokwisi kili noman taj gamik!’

^{11^m} “Amin da saŋbeŋek yo kabini dima yundaiŋ, do moneŋ ilit ilit amin miktimi miktimi ekwan uŋjun da Babilon do nandajek bupmi kunam yo aŋek but yokwisi aŋek egipdaŋ. ^{12ⁿ}Yumaŋ nok dakon yoni uŋjun gol, silwa, ae tip tomni wukwisi, ae kindirij tomni wukwisi, ae īmal kwakwagi tagisi, ae īmal gami mibili mibili, ae silka īmal, ae kindap kibaŋi tagisi morap kisi, ae elepan jom baŋ yo mibili mibili wasawit kisi, ae yo mibili mibili kindap tomni wukwisi baŋ wasawit gat, ae ain kinda mani bras, ae ain gat, ae tip tilakni mibili mibili yaŋ. ¹³Ae yomaŋ nok dakon yoni diwari kisi taj yomgwit, uŋjun sinamon, ae jap paŋgalak ak yo mibili mibili, ae mukwa kibaŋi tagisi sogok dakon yo, ae bit nelak kibaŋi tagisi mibili mibili, ae wain, ae olip dakon nelagi, ae plaua tagisi gat, ae wit. Ae bulmakau, ae sipsip, ae os, ae oskon da amin pawil tamo, ae oman monji kisi. Uŋjun yo morap amin di da saŋbeŋek yumyumi mini. ¹⁴Moneŋ ilit ilit amin uŋjun da yaŋ yokdaŋ, ‘Yo tagisi morap uŋjun butgo dasi timikgen yaŋ nandagil, uŋjun yo morap gak da dubagisikon toj. Yo tagisi morapgo yumaŋ nogi wukwisi gat, ae tilimgo tagi tagi morapgo uŋjun kisisi pasil mudaj. Ae saŋbeŋek dima pindatdisal.’

^{15^o} “Ae amin moneŋ ilit pi uŋjun yo morap baŋ awit, aŋek uŋjun kokup papmon moneŋ morapmisi timikgwit, uŋjun amin da kokup pap uŋjun da tepmi yokwisi pakdisak uŋjun kaŋek madepsi pasoldaŋ. Aŋek dubagisikon da agek kunam bupmiyo aŋek but yokwisi egipdaŋ. ^{16^p}Aŋek yaŋ yokdaŋ, ‘Kokup pap madep, wagil bupmisi! Kalip īmal kwakwagi tagisi, ae īmal gami mibili mibili baŋ pagil. Yaŋ aŋek giptimgo gol, ae tip kildani tagisi, ae kindirij yumaŋ nogi wukwisi baŋ paŋtilim agil. ^{17^q}Bisap awa kalonjı dogın moneŋ morap uŋjun gat ae tilim gat uŋjun wagil tasik taj mudaj.’

“Tap wakga pawilgaŋ amin morap gat, ae tap wakgakon da miktim iŋwaklŋwarikon kwaŋ amin morap gat, ae tap wakgakon pi aŋ amin

^k 18.8 PA 17.16 ^l 18.9-10 Esi 26.17; 27.30-35 ^m 18.11 Esi 27.36

ⁿ 18.12 Esi 27.12-13,22 ^o 18.15 Esi 27.31,36 ^p 18.16 PA 17.4 ^q 18.17 Ais 23.14;
Esi 27.27-29

morap gat, ae amin morap tap idapmon monej ilit pi aŋ amin, ujun kisi Babilon da dubagikon agek ¹⁸ kindap soŋ imjak dakon mukwa kaŋek, yanji yanji tidokdaŋ, ‘Kokup pap madepsi oden kinda dimasi tagit.’ ¹⁹ Yanj yanji miktimon kimbabaŋ timik busuŋnikon maba wugakwa, bupmī kunam yo aŋek but yokwisi aŋek egipdaŋ. Yanj aŋek yanji tidanek yanj yokdaŋ, ‘Kokup pap madep awa, bupmisi! Tap wakga dakon ami morap tap idapmon akwaŋ ujun kokup pap dakon monej morapni baŋ timigek yoni morapmi amin dagawit. Bupmisi! Bisap awa kalonjī dogin ujun kokup pap wagilsi tasik tosok!’

²⁰ ^s “Kwen Kokup gat, ae Piŋkop dakon miŋat amin kabī gat, ae yabekbi kabī gat, ae kombī amin kabī gat, ji kisi ujun kokup papmon abisok yo noman tosok ujun do kisik kisik ani. Piŋkop da ujun kokup pap da jikon anpak yokwi anđamgut ujun kokwinigek ujun dakon kobogi imisak.”

²¹ ^t Gen ujun yanj mudaŋakwan aŋelo tapmimi toŋ kinda da tip madep kinda abidagit. Tip ujun wit misiŋikgaŋ dakon tip dakon tilak, madepsi. Tip ujun ajenak maban tap kaga pigigit. Maban pigakwan yanj yagit, “On asat yan gin ujun kokup pap madep Babilon abidaŋ tebaisi maba pigikdisak. Maba pigakwan amin da ae saŋbejek dima kokdaŋ. ²² ^u Do Babilon gagon gita dakon gen, bo kinam kiriŋ dakon gen, bo kweŋ, ae saŋbejek gak da nagalgwan dimasi yokdaŋ. Ae kisit kilda amin pi mibili mibili aŋ ujun saŋbejek gagon dima egipdaŋ. Ae tip madep da wit misiŋikgaŋ dakon wuwigi gagon saŋbejek dima tosak. ²³ ^v Ae lam dakon teŋterenj ae saŋbejek dima teŋterenj gamjak. Ae miŋat eyo aŋek soŋnok aŋ dakon wuwigi gakgwan ae saŋbejek dima noman tokdaŋ. Kalip monej ilit amingo miktim amin morap da dabilon wukwisi da egipgwit. Gak amin paŋkilit wasok mibili mibili aŋek miktimi miktimi dakon amin top paŋkewalgil.”

²⁴ ^w Piŋkop da kaŋban ujun kokup pap da kombī amini dapgut ae miŋat amin kabini dapgut dakon gulusuŋni madepsi taj imisak. Ae miktimon miŋat aminyo uwal da dapba kimakgwit, ujun dakon gulusuŋni kisi Babilon dogin tosok.

Amin da Babilon tasik tagit ujun do kisik kisik awit

19 ¹ Ae ujun da kwenon, amin morapmi Kwen Kokup egek madepsi yanj tiðoŋ dakon wuwik yombem nandagim. Yanj tidanek yanj yawit, “Piŋkop aŋkisino! Nin dakon Piŋkop ujun dagin nin yokwikon baŋ timikgit. Ujun man madepni toŋ ae tapmimni toŋ. ² ^x Asisi, Piŋkop gen kokwini ujun wagil bamisi ae kilegisi gin asak. Yumabi miŋat madep ujun da miktim amin morap gat yumabi aŋpak aŋek paŋupbal agit. Yanj

^r 18.18 Esi 27.32 ^s 18.20 GT 32.43; Ais 44.23; Jer 51.48 ^t 18.21 Jer 51.63-64; Esi 26.21

^u 18.22 Ais 24.8; Esi 26.13 ^v 18.23 Jer 7.34; 16.9; 25.10 ^w 18.24 Jer 51.49; PA 17.6

^x 19.2 GT 32.43; PA 6.10

agit do Piñkop da kobogi yokwisi imisak. Miñat ujuñ Piñkop dakon pi monji dapban kimakgwit, do kobogi imisak.”

³Ae yañ tidañek yawit, “Piñkop añañkisino! Kindap da ujuñ kokup pap sogit dakon mukwani dagok dagogí mini wigisak!” ⁴Kila amin 24 kabi gat, ae yo 4 kabi egip egipmi toñ ɻwakbeñ ajeñ Piñkop kila amin madep yityit tamonikon yigakwan gawak imgwit. Ajeñ yañ yawit, “Ujuñ asi. Piñkop añañkisino!” ⁵Ae Piñkop dakon kila amin madep yityit tamokon da amin kinda da yañ tidañek yañ yagıt, “Piñkop dakon pi monji, Piñkop do pasalek ekwañ amin, ji amin mani mini ae mani toñ, ji Piñkop añañkisini!”

Sipsip Moniñ miñat panjakwan jap noknok madep awit

⁶^yAe amin morapmisi da yañ, gen yañba nandagim. Wuwikni ujuñ pakbi madepsi pokdok ujuñ dakon wuwik yombem. Ae ujuñ kiriñ da yañ madepsi yawit. Ujuñ da yañ tidañek yañ yawit, “Piñkop añañkisino! Amin Taginin Piñkop Tapmim Ami kila amin madep egek pini asak.

⁷^zKili Sipsip Moniñ da miñat pakdisak dakon bisap kili noman tosok, ae miñat iyi kili tagap tak da egisak, do butnin tagisi añaçkwa kisik kisik madepsi ajeñ mani yañ añañkisineñ. ⁸Piñkop da imal kwakwagisi tagisi, teñteñini madepsi, ae gwaljigi mini ujuñ miñat do imgut.” (Ujuñ imal kwakwagisi ae tagisi ujuñ Piñkop dakon amin da añañpak kilegisi awit dakon tilak asak.)

⁹^aAe ajeño da yañ nayigit, “Gen yañ mandaki: ‘Amin ujuñ Piñkop da Sipsip Moniñ da miñat pakdisak da soññok madepmon kini do yañ yomisak ujuñ amin kisik kisik tagi ani.’” Ae sanberjek yañ nayigit, “Gen on Piñkop dakon gen bamisi.” ¹⁰^bKili nak ajeño dakon kandap da kapmatjok ɻwakbeñ ajeñ gawak im do agim. Mani yañ nayigit, “Yañ dima abi! Gak gat ae not kabigo gat da Yesu da gen yañ teñteñagit ujuñ nandañ gadaj amin kabi, ji da Piñkop oman añañmañ, ujuñdeñ gin nak kisi oman amini gin, do Piñkop nañ gawak ibi. Nin nandamañ, Yesu Kristo da gen yañ teñteñagit, ujuñ dagin amin pañtagap aban kombi gen yoñ.”

Jon da amin kinda os kwakwagikon yikban kagıt

¹¹^cNak kañapbo Kwen Kokup wítdal kigit. Añaçkwan os kwakwagi kinda akban kagim. Ujuñ oskon amin kinda yikgit, mani ujuñ yañ: Pini Do Butdasi Nandañek Añegisak Amin, ae Añañpak Bamisi Asak Amin. Gen kokwin pi asak, ae emat asak, ujuñ añañpakni kilegisi nañ yolek asak.

¹²^dDabilni ujuñ kindap dakon milej asip yombem, ae busuñikon kila amin madep dakon pelit morapmi tañ imgwit. Giptimikon man kinda

^y 19.6 PA 14.2 ^z 19.7-8 Ais 61.10; PA 21.2 ^a 19.9 Mt 22.2 ^b 19.10 Ya 10.25-26; PA 22.8-9 ^c 19.11 Kap 96.13; Ais 11.4; PA 1.5; 6.2 ^d 19.12 Dan 10.6; PA 1.14; 2.17

mandawit. Iyi gin kaloj da man ujun nandisak, amin diwari dima nandanj. ¹³^eİmal dubak pagit ujun yawi madepsikon aŋbim abi naŋ pagit. Mani ujun Piŋkop Dakon Gen. ¹⁴Kwen Kokup dakon emat amin ujun osni kwakwagi ujudon yiŋek yol aŋaŋ kiwit. İmal kwakwagisi gwaljigi minisi baŋ pawit. ¹⁵^fEmat agak siba geni tepmisi kinda, gen kaganigwan da wiwit. Ujun emat agak siba naŋ amin kabi morap miktimi miktimi egi aŋaŋ kwaŋ ujun pabiŋ yopdisak.

“Ain kiriŋ naŋ abidarek amin kabi morap kilani tebaisi akdisak.” Yaŋ aŋek wain sop piŋtil tip gapmakon wain sop bamaŋ tiłdisak. Ujun Piŋkop Tapmim Ami dakon butjapni dakon tiłak asak. ¹⁶^gİmal dubaknikon, ae suŋilikon man yaŋ mandabi: “Kila Amin Madep Dakon Kila Amin Madepni, ae Amin Tagi Dakon Amin Tagini.”

¹⁷^hAe gildaron aŋelo kinda akban kagim. Ujun da miňam kwen binap akwaŋ do yaŋ tiðaŋek yaŋ yoyigit, “Ji Piŋkop dakon jap noknok madep do abib muwutni. ¹⁸Aŋek kila amin madep dakon giptim timni noni, ae emat amin dakon mibiltok amini dakon giptim timni noni, ae amin tebai dakon giptim tim, ae os gat ae amin os kwenon yiŋgaŋ amin dakon giptim tim, ae amin morap kisi dakon giptim timni noni: oman dima ekwaŋ amin, ae oman amin, ae amin mani miňi, ae amin mani toŋ kisi dakon giptim tim noni.”

¹⁹Ae joŋ kilap yokwisi gat, ae miktimi miktimi dakon kila amin madepni gat ae emat amini gat da abib muwukgwit. Ujun amin ujun oskon yiŋgit gat ae emat amini gat emat wam do aŋek muwukgwit. ²⁰ⁱMani joŋ kilap yokwisi ujun gat ae kombi amin toptopmi gat timikgwit. Kombi amin toptopmi ujun joŋ kilap yokwisi da dabilon wasok tapmimi toŋ morapmi aŋek amin paŋkewalban tiłakni abidawit, ae wupni wasanbi do gawak imgwit. Joŋ kilap yokwisi gat kombi amin toptopmi gat dima kimagek egakwal gapma madep tip salfa uŋungwan tugawit da sosok uŋungwan maba pigigimal. ²¹Aŋakwa amin ujun oskon yiŋgit, ujun da emat agak siba gen kaganikon tagit ujun naŋ joŋ kilap yokwisi dakon emat amini kisi morap dapban kimakgwit. Aŋakwan miňam morap da ujun emat amin dakon giptimni naŋek buri tugawit.

Sunduk biliak 1 tausen yaŋ dam tebanon egipgut

20 ¹^jKili kaŋapbo aŋelo kinda Kwen Kokup yipmaŋ pigit. Kisirikon gapma kidagi miňi dakon yoma witdal abidagit, ae nap teban madepsi kinda kisi abidagit. ²^kUjun da nugim yokwisi madep kalipsigwan egipgut ujun abidagit. Mani kinda Koŋ, ae mani kinda Sunduk yaŋ yoŋ. Aŋelo da nap teban naŋ wamaŋ aŋteban aban bilak

^e 19.13 Ais 63.1-3; Jn 1.1,14 ^f 19.15 Kap 2.9; PA 1.16; 14.20 ^g 19.16 PA 17.14

^h 19.17 Esi 39.17-20 ⁱ 19.20 PA 13.12-17; 20.10 ^j 20.1 PA 9.1 ^k 20.2 WW 3.1; PA 12.9

1 tausen egipgut. ³Kili aŋelo da maban gapma kidagi minikon pigigit. Pigakwan gapma ujун dakon yoma sopmaŋek tebaisi aŋteban agit. Miktim amin morap aripmi dima paŋkewaljak, yaŋ do agit. Ujун bilak 1 tausen mudanakwan don yipmaŋ dekba bisap pisipmisok galaktoknikon egipdisak.

⁴¹Ae kila amin madep yityit tamo pindakgim. Ujун tamokon amin ujudon yikgwit. Piŋkop da gen kokwin ani do yaŋ mudan yomgut. Ae amin uwal da tegi mandaŋ dagajek dapba kimakgwit, ujун dakon wupni pindakgim. Kalip ujун amin da Piŋkop dakon gen tebaisi abidajek, Yesu do yaŋ teŋteŋok aŋakwa uwal da dapba kimakgwit. Ujун amin joŋ kilap yokwisi gat ae wupni wasaŋbi gat do dima gawak imgwit, ae ujун dakon tilakni iŋjamnikon ae kisitnikon dima timikgwit. Ujун amin egip egip aeni abidajek Kristo gat kila amin madep egakwa bilak 1 tausen agit. ⁵Ujун wasok wasok amin kimoron da pidor amin. (Amin diwari kimakgwit ujун bisapmon egip egip dima abidawit. Ujун bilak 1 tausen mudanakwan don egip egip abidokdaŋ.) ⁶^mAmin ujун wasok wasoksi aeni pidoni amin ujун kisik kisik tagi ani. Piŋkop da ujун amin iyи do manjigit, do kosirі kinda gat aripmi dima kimotdaŋ. Ujун Piŋkop ae Kristo dakon mukwa sogok amin egek Kristo gat bilak 1 tausen kila amin madep egipdaŋ.

Sunduk tasik tagit

⁷Bilak 1 tausen ujун mudanakwan, gapma kidagi mini dakon yoma wіtdalakwa Sunduk dam tebani yipmaŋ abigikdisak. ⁸ⁿUjун waŋga abigek miŋat amiŋyo miktimi miktimi ekwaŋ ujун paŋkewaldisak. Ujун amin kabі mani Gok ae Megok yaŋ yoŋ. Sunduk da emat ani do paŋmuwutdisak. Emat amin kabini dakon tilakni ujун tap kidimpinjon niman toŋ yombem morapmisi. ⁹^oUjун miktimi miktimi da apgwit. Abiŋ Piŋkop dakon miŋat amin kabi gat ae kokup pap Piŋkop da si galak taŋ imisak ujун gat aŋgwasiwit. Mani Kwen Kokup da kindap da piŋ emat amin ujун soŋ yoban mini awit. ¹⁰^pSunduk da amin paŋkewalgit, do Piŋkop da Sunduk maban gapma madep tip salfa tepmisi sosoŋ ujudon pigigit. Joŋ kilap yokwisi gat ae kombi amin toptopmi gat ujун bamot ujун gapmakon kili egipgumal. Ujун amin kapbi kalbi ae gildari tepmi madepsi bisap mudok mudogi mini paŋegipdaŋ teban.

Gen pi madepsi noman tagit

¹¹Ujун da kwenon kila amin madep yityit tamo madep kwakwagi kinda taŋban kagim. Ae ujун tamokon amin kinda yikban kagim.

¹ 20.4 Dan 7.9,22,27; 1Ko 6.2; PA 13.17 ^m 20.6 PA 1.6 ⁿ 20.8 Esi 38.2,9,15-16

^o 20.9 2KA 1.10 ^p 20.10 Kap 11.6; PA 19.20; 21.8

Aŋakwan miktim gat ae kundu gat yipmaŋ dek kigimal. Ae saŋbeŋek dima tagimal.¹² Amin kimakbi pindakgim. Uŋun amin mani toŋ, ae mani mini, uŋun kila amin madep yityit tamokon noman akgwit. Kili ajelo da papia di kwinikgwit. Ae papia kinda kisi kwinikgwit, uŋun egip egip dakon papia. Aŋakwan Piŋkop da uŋun papiakon gen tawit uŋun pindagek amin kimakgwit uŋun dakon aŋpak kalip awit uŋun kokwin agit.¹³ Ae amin kalip tap idapgwan kimakgwit uŋun kisi Piŋkopmon kwa aŋpak morap kalip awit uŋun kokwin agit. Ae kimot gat ae Amin Kimakba Yopbi Tamo uŋun bamot yum pindagakwal amin kimakgwit uŋun Piŋkopmon kwa amin kaloŋ kaloŋ da aŋpak kalip awit uŋun pindagek kokwin agit.¹⁴ Kili kimot gat ae Amin Kimakba Yopbi Tamo uŋun maban pakbi idap kindap sosok uŋudon pigigimal. Pakbi idap uŋun kindap sosok uŋun amin kosiri kinda gat kimokgoŋ dakon tamoni.¹⁵ Amin morap mani egip egip papiakon dima toŋ uŋun kisi maba pakbi idap kindap sosok uŋudon pigiwit.

Piŋkop da yo morap paŋkaluk akdisak

(Kilapmi 21–22)

Kundu kalugi gat ae miktim kalugi gat pindakgim

21 ¹Uŋun da kwenon nak kundu kalugi gat ae miktim kalugi gat pindakgim. Kundu mibiltogi gat miktim mibiltogi gat uŋun kili wagil kiŋ pasilgimal. Ae tap idap saŋbeŋek dima tagit.² Ae Piŋkop dakon telagi kokup pap uŋun kagim. Uŋun Jerusalem kalugi. Uŋun koko Piŋkop gat egipgumal, da Kwen Kokup yipmaŋ dek pigit. Uŋun tilimni tagisi, miŋat da amin pak do tagap taŋek tilimni tagisi pasak uŋuden.³ ⁴Ae kila amin madep yityit tamokon da amin tek kinda madepsi yaŋ tidaŋban nandagim, “Nandani. Abisok Piŋkop dakon yut amin da binapmon taŋakwan iyi dakon miŋat amin kabini egipni. Asi, Piŋkop iyi uŋun gat egipdaŋ. Aŋek uŋun dakon Piŋkopni egipdisak.⁴ Uŋun kabikon kunam pakbi morap dabilikton toni uŋun kisisi wiririkban kunam saŋbeŋek dima tatdaŋ. Ae amin saŋbeŋek dima kimotdaŋ, ae but yokwi aŋek saŋbeŋek kunam dima tatdaŋ, ae tepmi saŋbeŋek dima pakdaŋ. Nido miktim kalipmi gat yoni kalipmi gat uŋun kisisi pasil mudokdaŋ.”

⁵ ⁶Amin uŋun kila amin madep yityit tamokon yikgit, uŋun da yaŋ yagit, “Nandani, yo morap abo kalugi aŋ mudoŋ.” Aeni saŋbeŋek yaŋ

^q 20.12 Dan 7.9-10; Mt 25.31-46; Ya 17.31; 2Ko 5.10; PA 13.8 ^r 20.13 Ro 2.6; 1Pi 1.17; PA 2.23; 22.12 ^s 21.1 Ais 65.17; 2Pi 3.13 ^t 21.2 Ais 52.1; 61.10; Ibr 11.16; 12.22; PA 3.12 ^u 21.3 MS 26.11-12; Esi 37.27; Sek 2.10; 2Ko 6.16 ^v 21.4 Ais 35.10; 65.19; PA 7.17 ^w 21.5 2Ko 5.17

yagit, "Gen on mandaki. Nido gen gayisat ujuun bamisi. Amin morap kisi da ujuun do tagi nandaŋ gadagi." ⁶^xYanek yaŋ nayigit, "Pi ujuun mudosok. Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat. Pi morap asat ujuun wasip aŋaŋ asat. Amin kinda tegi bap tosak kaŋ, nak da yipbo pakbi dabil egip egipmi toŋ ae yumaŋ nogi mini ujuun nosak. ⁷^yAmin kinda emaron teban tosak kaŋ, nak da ujuun yo morap iben. Ajek nak da Piŋkopni egapbo ujuun da monjino egipjak. ⁸^zMani amin pasalek duwalik pukwaŋ, ae nandaŋ gadat dima aŋ, ae aŋpak yokwisi morapmi aŋ, ae amin dapba kimokgoŋ amin, ae amin yumabi aŋ, ae sot mawomyo ajek yo tapmimi toŋ pawilgaŋ amin, ae kokup kidat do gawak yomaŋ amin, ae amin morap top yoŋ, ujuun iyi da kokupmon pigikdaŋ. Ujuun pakbi idap kindap tepmimi madepsi salfa tip da sosoŋ ujuun. Ujuun amin kimot kosiri kinda gat aŋ ujuun dakon tamoni."

Jon da Jerusalem kalugi kagit

⁹Kili aŋelo kinda nagon apgut. Aŋelo ujuun aŋelo 7 kabi idap madepmon Piŋkop dakon butjap mudosak do amin paŋupbal ak dakon yo yokwisi 7 kabi timikgwit ujuun kabikon nani kinda. Aŋelo yaŋ nayigit, "Gak apbi Sipsip Moniŋ dakon miŋatni abisok pakdisak ujuun goliko."

¹⁰^aKili Telagi Wup da butnokon piŋi madepsi tugaŋakwan aŋelo ujuun da nak bedaŋ aŋki ilen madepsi ae kwensi kinda ujuudon nepgut. Aŋki nepmaŋek Piŋkop dakon kokup pap Jerusalem noligit. Ujuun koko Piŋkop gat egipgumal, da Kwen Kokup yipmaŋ dek piŋban kagim. ¹¹^bPiŋkop dakon tilimi madepni ujuun kokup papmon teŋteŋagit. Teŋteŋini ujuun ɻwakŋwarisi, tip yumaŋ nogi wukwisi dakon teŋteŋini yombem. Ujuun tip jaspa yombem da yaŋ teŋteŋagit. Ujuun glas yombem gwaljigi minisi. ¹²^cKokup pap yoma nagalni ujuun kwensi. Ujuun yoma kagani 12 kabi, ae aŋelo 12 kabi ujuun yoma kagakon akgaj. Aŋakwa Israel amin kabi 12 dakon man yoma domon tawit. ¹³Nagal ujuun dakon diwari gildat da wisak tetgiŋ do yoma kagani kapbi tawit. Ae not tetgiŋ nani do yoma kagani kapbi tawit. Ae saut tetgiŋ nani do yoma kagani kapbi tawit. Ae nagal ujuun dakon diwari gildat da pigisak tetgiŋ nani do yoma kagani kapbi kisi. ¹⁴Kokup pap ujuun dakon nagal tebaisi tosak do kwiŋiri tip daman 12 kabi mibilikon tawit. Sipsip Moniŋ dakon yabekbi 12 kabi dakon mani ujuun tipmon tawit.

¹⁵^dAŋelo gen nayigit ujuun da kaliŋ kiriŋ gol baŋ wasaŋbi kinda abidagit. Ujuun naŋ kokup pap gat, ae nagal madepni ujuun gat, ae nagal ujuun dakon yoma kagani tilak yop do abidagit.

^x 21.6 Ais 55.1; Jer 2.13; Jn 7.37; PA 1.8,17; 22.17 ^y 21.7 2Sa 7.14; 1KAG 17.13;

Kap 89.26-27 ^z 21.8 Mt 25.41; PA 20.15; 22.15 ^a 21.10 Esi 40.2 ^b 21.11 Ais 60.1-2,19

^c 21.12-13 Esi 48.30-35 ^d 21.15 Esi 40.3; PA 11.1

¹⁶Kokup pap dakon ileŋi 4 kabi dakon tilakni uŋun kaloŋi gin. Dubagini ae madepni uŋun kisi arıpgınsi. Aŋelo da kokup pap kaliŋ kirijni naŋ tilak yipban 2,200 kilomita da arıp agit. Kokup pap dakon ileŋi 4 kabi dakon tilakni gat, ae kokup pap dakon kwen nani kisi dakon tilakni uŋun arıpgınsi. ¹⁷Ae kokup pap dakon nagal kisi tilak yipgut. Yaŋ aban nagal kwen wigigit dakon tilakni 65 mita da arıp agit. Tilak yopyop uŋun amin da tilak yopmanganj uŋun naŋgin aŋelo da nagal dakon tilak yopgut.

¹⁸^eKokup pap dakon nagal uŋun tip jaspa baŋ wasanji. Aŋek kokup pap uŋun gol jımjımi minisi baŋ wasanji. Kokup pap uŋun dakon gol uŋun glas yombem gwaljigi minisi. ¹⁹Kokup pap dakon nagal dakon teban tokni uŋun Piŋkop da tip yumaŋ nogi wukwisi mibili mibili uŋun baŋ paŋtilim agit. Tip 1 tagisi nagal mibilon tagit uŋun tip jaspa. Ae tip 2 uŋun tip pili uŋun tip sapaia. Ae tip 3 uŋun tip aget. Ae tip 4 uŋun kalikaligi, uŋun tip emeral. ²⁰Ae tip 5 uŋun tip sadonikis, uŋun gami kwakwagi kisi. Tip 6 uŋun tip gimana konilian. Ae tip 7 uŋun kiloŋkiloŋi, uŋun krisolait. Ae tip 8 uŋun tip kalikaligi ɣwakljwari kinda uŋun beril. Ae tip 9 uŋun tip kiloŋkiloŋi ɣwakljwari kinda uŋun topas. Ae tip 10 uŋun tip krisopres. Tip 11 uŋun tip aiasin. Ae tip 12 uŋun tip gami ɣwakljwari kinda tip ametis. ²¹Yoma kaga 12 kabi uŋun pel 12 kabi, uŋun kindiriŋ yumaŋ nogi wukwisi. Yoma kaloŋ kaloŋ pel madep kaloŋ kaloŋ baŋ wasanji. Kokup dakon kosit pap uŋun gol bangin wasanji. Gol uŋun gwaljigi minisi glas yombem.

²²Uŋun kokup papmon Telagi Yut Madep kinda dıma taŋban kagım. Nido, Amin Tagi Piŋkop Tapmım Ami gat ae Sipsip Moniŋ gat da iyi Telagi Yut Madep da yaŋ egipgumal. ²³^fUŋun kokup papmon gildat gat kanek gat pini mini. Nido, Piŋkop dakon tılımni da kokup pap teŋteŋaj imisak. Aŋakwan Sipsip Moniŋ uŋun kokup pap dakon lamni da yaŋ egisak. ²⁴^gAmin miktimi miktimi egi aŋaŋ kwaŋ da uŋun kokup pap dakon teŋteŋikon agipdaŋ. Aŋakwa miktimi miktimi dakon kila amin madep da yoni tagi uŋun yumaŋ nogi wukwisi uŋudon paŋopdaŋ. ²⁵^hUŋun kokup papmon pilin kinda dıma tokdisak, do kokup pap dakon nagal dakon yoma dagok dagogi mini pisokdaŋ. ²⁶Amin miktimi miktimi egi aŋaŋ kwaŋ uŋun yoni tilimi tagisi torŋ gat ae man madep imim aŋpakni kisi timigek uŋudon paŋopdaŋ. ²⁷ⁱMani pilin tuk dakon yo gat, ae amin aŋpak yokwi mibili mibili aŋ gat, ae top yon amin uŋun kokup papmon dıma pigini. Mıjat aminyo Sipsip Moniŋ dakon egip egip papiakon mani torŋ, uŋun dagin uŋun kokup papmon pigikdaŋ.

^e 21.18-21 Ais 54.11-12 ^f 21.23 Ais 60.19-20; PA 22.5 ^g 21.24 Ais 60.3,5

^h 21.25 Ais 60.11 ⁱ 21.27 Ais 52.1; Esi 44.9; 1Ko 6.9-10

Jon da egip egip pakbi gat ae egip egip kindap gat pindakgit

22 ^jKili ajelo ujun da pakbi madep kinda noligit. Ujun egip egip yomyom pakbi. Ujun glas yombem gwaljigi minisi agit. Pakbi ujun Piñkop gat ae Sipsip Monij gat da kila amin madep yit yit tamogwan da pak abigisak. ^kPak abigi kokup pap da kosit madep da binapsi nañ pak kisak. Pakbi da ileñi teri teri egip egip yomyom kindap akdak. Kindap ujun bilak kinda da butgwan bami pot do kosiri 12 yañ añañ asak. Kanek morap kisi bami tañ tañ asak. Ae kindap ujun dakon tamí ujun amin miktimi miktimi egí añañ kwañ ujun sotni pañmilip ak do toñ. ^lYo morap jobit pabi ujun yo morap sañbejek ae dima tokdañ. Piñkop gat ae Sipsip Monij gat dakon kila amin madep yityit tamo ujun kokup papmon tosak. Ae Piñkop dakon oman amin da gawak imdañ. ^mGawak imijek tomno dabilni kokdañ, ae Piñkop dakon mani oman amini da ijamnikon tokdisak. ⁿPilin ae sañbejek dima tokdisak. Ajakwan lam gat ae gildat gat pini mini, nido Amin Tagi Piñkop da iyí miñat amin teñteñan yomdisak. Ajakwan oman monjini kila amin madep dagok dagogi mini egi wigikdañ.

^oAjelo ujun da yañ nayigit, “Gen ujun bamisi. Amin morap kisi da ujun do tagi nandaj gadagi. Piñkop Amin Tagi da kombi amin dakon wup pañtagap aban geni yañ teñteñon. Ujun ajenloni yabekban abiñ yo tepmisi noman togı ujun oman monjini nin noligit.”

Yesu apdisak

^pYesu da yosok, “Nandani! Nak kili ujunjok apdisat. Miñat aminyo kombi gen on papiakon toñ ujun guramikgañ, ujun kisik kisik ani.”

^qNak Jon da gen on nandajek yo ujun pindakgim. Yo ujun nandaj pindakyo añañ mudajek ajelo ujun yo morap noligit ujun da kandap mibilon gwakbeñ ajeñ gawak im do agim. ^rMani yañ nayigit, “Yañ dima abi! Nak kisi oman amin gin. Nak gak gat ae kombi amin kabi notgoni ujun dakon pi isalji, ae amin morap on papiakon gen toñ ujun guramikgañ amin ujun dakon pi isalni. Piñkop kalon nañgin gawak ibi.” ^sYañ nayijek sigin yañ yagit, “Kombi gen on papiakon toñ ujun dima sopmañ añañeban abi. Nido, Piñkop da yo morap ujun akdisak dakon bisap kili kwañ tak. ^tAmin añañ yokwi añañ, ujun yum pindagakwa sañbejek ani. Ae amin añañkak ijan ijan añañ, ujun yum pindagakwa sañbejek ani. Ae amin añañkak kilegisi añañ, ujun yum pindagakwa sañbejek ani. Ae amin telagi ekwañ, ujun yum pindagakwa telagi sigin egipni.”

^j 22.1 Esi 47.1 ^k 22.2 WW 2.9; Esi 47.12; Jol 3.18; Sek 14.8 ^l 22.4 Mt 5.8;

PA 3.12 ^m 22.5 Dan 7.18,27; PA 5.10; 20.6; 21.23,25 ⁿ 22.6 PA 1.1 ^o 22.7 PA 1.3

^p 22.8-9 PA 19.10 ^q 22.11 Dan 12.10

^r 12 ^tYesu da yaŋ yagit, “Nandani, nak tepmisi apdisat. Miŋat amin morap tomni yom do apdisat. Aŋpak awit dakon kobogi do tomni aŋpak awit da aripmon yomdisat. ^s13 Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat. Nak mibiltok egisat, ae buŋjonsi egisat. Nak yo morap dakon mibili. Pi morap asat uŋjun wasip aŋ aŋ asat.”

¹⁴ ^tAmin pabi pigik dubakni sugon uŋjun kisik kisik tagi ani. Uŋjun da egip egip yomyom kindap dakon bami tagi paŋ noni, ae uŋjun da kokup pap da yoma kaga naŋ tagi pigini. ¹⁵ Aŋakwa amin aŋpak yokwisi aŋ amin gat, ae amin sot wamwam aŋek yo tapmimi toŋ pawilgaŋ amin gat, ae yumabi aŋ amin gat, ae amin dapba kimokgoŋ amin gat, ae kokup kidat gawak imaj amin gat, ae amin aŋpak toptopmi do galak tanjek yolgaŋ, uŋjun amin morap Piŋkop dakon kokup pap da wanja egipdaŋ.

¹⁶ ^u“Nak Yesu, nak da aŋelonu yabekgo jikon obik da paŋmuwukbi jikon gen on yaŋ tenjetosok. Nak kila amin madep Dewit da babi kabikon da gugi wugit uŋjun nak mani. Ae nak Dewit Dakon Monji, ae nak Wisawisa Dakon Gik Pap Madepsı Tenjetosok uŋjun.”

¹⁷ ^vTelagi Wup gat ae miŋat uŋjun Sipsip Moniŋ pakdisak gat da yaŋ yomal, “Gak apbi.” Ae amin morap gen on nandani ji kisi yaŋ yoni, “Gak apbi.”

Amin kinda tegi bap tosak kaŋ tagi apjak. Amin kinda pakbi nok do nandisak kaŋ, uŋjun amin abiŋek egip egip yomyom pakbi tagi nosak. Uŋjun Piŋkop da but galak do yumsi nimisak.

Jon da gen on papiakon toŋ uŋjun nandani amin do gen tebaisi yipgut

¹⁸ ^wNak da on papiakon kombi gen toŋ uŋjun nandani amin morap do gen tebai yipmaŋdat. On gen tosogon amin kinda gen kinda gat saŋbesak kaŋ, amin paŋupbal ak yo yokwisi on papiakon toŋ, uŋjun Piŋkop da saŋberŋban uŋjun aminon noman tar imdaŋ. ¹⁹ Ae amin kinda da kombi gen on papiakon toŋ di wiriritjak kaŋ, Piŋkop da yo tagisi on papiakon toŋ uŋjun wiririk imjak. Aŋakwan uŋjun amin egip egip yomyom kindapmon jap dima paŋ nosak, ae Piŋkop da telagi kokup papmon uŋjudon dima egipjak. On papiakon uŋjun dakon geni toŋ.

²⁰ ^xOn yo morap do yaŋ tenjetok asak amin da abisok yaŋ yosok, “Asisi, nak kilisok uŋjun apdisat.”

Asi, Amin Tagi Yesu gak apbi. ²¹ Amin Tagi Yesu dakon nandaŋ yawotni uŋjun Piŋkop dakon miŋat amin kabikon tosak.

^r 22.12 Ais 40.10; Jer 17.10; PA 2.23 ^s 22.13 Ais 44.6; PA 1.8,17; 21.6 ^t 22.14 WW 2.9;

3.22 ^u 22.16 IDT 24.17; Ais 11.1,10; Ro 1.3; PA 2.28; 5.5 ^v 22.17 Ais 55.1; PA 21.6

^w 22.18-19 GT 4.2; 12.32 ^x 22.20 Mt 24.30-31; 1Ko 16.22